

JUNY 2009

La Toca



Dansa de cavernícoles durant el XII Mercat de la Prehistòria
(parc municipal de Moià, 10 de maig; foto de F. Fargas)



"la Caixa"



Índex

Editorial	3
Pluviomètrica	4
Vida municipal	5
Punts de vista	6
El Moianès fa cent anys segons «El Pla de Bages» Juny de 1909	8
A qui beneficia la protecció del territori	9
Moianès Solidari	12
Caminades pel Moianès	13
L'Esplai	16
Festa literària	17
Caminades pel Moianès	18
Segona trobada de sis-cents a Moià	19
Arrrossada a Montbrú	20
Biblioteca de Moià	21
Joan Valldaura, moianesenc i alcalde de Cervera	22
Publicacions	25
Pàgines de l'Institut	29
Pensaments caçats al vol	32
Campanades	32
Una escala perillosa	33
Poemes premiats	34
Necrològiques	36
Noticiari	39

DIPÒSIT LEGAL B-4501-1983

MOIÀ

JUNY 2009

Any 63 Núm. 695

Redacció: Joies, 11, tel 93 820 81 36

Impressió: Winihard Gràfics, Moià

Fotografies: A. Clotet, S. Renom, J. Soler, Arxiu Alsina i particulars

LA TOSCA es membre de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal

LA TOSCA a INTERNET:

<http://www.latosca.org>

latosca@latosca.org

L'AMIC FLORENCI COLET

No podíem deixar de parlar, des d'aquesta pàgina editorial, de l'amic Florenci Colet, gran col·laborador i amic de LA TOSCA, que recentment ha passat a millor vida.

Florenci Colet i Bach va néixer a la Rovira, mas del terme de Moià i parròquia de Rodors, el dia 14 de febrer de 1913, fill de Pere i Montserrat, essent el gran de dos germans i una germana. Traslladada la família a la vila, concretament al començament del carrer de Sant Pere (o la Mànega), va anar a escola amb els Escolapis i va fer algun curs al Seminari de Vic. Però, per motius econòmics i familiars, hagué de tornar a la vila per treballar amb el seu pare. Després es convertí eh contramestre de la fàbrica de la Central (al cl de Sant Josep), feina que ja no deixaria fins a la jubilació. També es dedicà, complementàriament, a l'apicultura i a fer de barber (ajudant a cal Sarri); més tard, es dedicà a l'enquadrernació de llibres i revistes. Durant la guerra civil fou mobilitzat i estigué, com a membre del cos sanitari, uns vuit mesos al monestir de Montserrat, convertit en hospital.

En 1946 es casà, també a Montserrat, amb Francesca (o Paquita) Solà i Carol i anà a viure amb ella precisament a l'edifici de la Central (el pare de la Paquita havia estat encarregat d'aquella fàbrica). Cap als anys 1963 o 1964 es traslladaren a un pis nou construït en el llavors anomenat carrer del 29 de Gener (i, avui, de Miquel Martí i Pol). Ja més grans i sense fills, en 1995 s'acolliren a l'Hospital-Residència. La Paquita hi va morir el 7 de gener proppassat, a l'edat de noranta-quatre anys, i en Florenci, al cap d'uns quatre mesos, concretament el dia 20 de maig

al vespre, a l'edat de noranta-sis anys. La missa exequial se celebrà a l'església parroquial de Santa Maria de Moià el dia 22 del mateix mes.

Florenci Colet, com hem dit, ha estat un gran col·laborador i amic de la nostra revista i, amb la seva extraordinària memòria, ha contribuït a deixar constància de la història de Moià. Sobre aquest aspecte, no ens hi estenem, perquè ja publiquem un article de l'historiador Jaume Clara que ho explica molt bé.

Sí que hem de recalcar que en Florenci era un home de sòlides conviccions catòliques, deixeble del Pare Sagrera, i sempre estigué vinculat al món religiós moianès. Així, per exemple, fou administrador de Sant Sebastià.

Amb agraïment i nostàlgia, diem adéu al nostre col·laborador i amic, amb l'esperança de retrobar-lo en la Pàtria que ell tant va anhelar i que, amb el seu bon capteniment, ja va anticipar en la pàtria provisional d'ací baix.

ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA DE L'ESCOLA PIA DE MOIÀ

LATITUD 41°48'53" N - LONGITUD 2°5'44" E - ALTITUD 741 m

Abril del 2009

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	16'7	2'3	8'7	-	3	7	S	19'7	
De l'11 al 20	18	3'7	9'1	1	2	7	SW	20	
Del 21 al 30	22'8	4'9	12'2	2	1	7	SW	19'2	61'9

Carles Illa i Casanova té establerts els següents serveis d'informació meteorològica per internet:

MeteoMoià: <<http://www.elmoianes.net/meteoMoia.htm>>

Visió del temps en directe: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam.htm>

Fotografia actualitzada sobre el temps: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam_Foto.htm>



Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg
 Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

*Visites diàries de
dilluns a dissabte*

VIDA MUNICIPAL

Ple del dia 8-5-2009

En el ple municipal extraordinari del dia 8 de maig del 2009 es van prendre els següents acords:

—Aprovar la modificació de l'ordenança fiscal pel que fa a les tarifes de la llar d'infants Garrofins per al curs 2009-2010: jornada completa, 141 euros mensuals; mitja jornada, 86 euros mensuals; hores esporàdiques, 3'20 euros.

—Aprovar el projecte tècnic relatiu a la Intervenció Integral en l'Àrea Urbana del parc de Moià i sol·licitar un ajut a la Generalitat previst en la convocatòria de Millora de Barris, Àrees Urbanes i Viles.

Ple del dia 16-5-2009

En el ple municipal extraordinari del dia 16 de maig del 2009 es va prendre el següent acord: donar suport als actes de commemoració dels trenta anys d'ajuntaments democràtics (1979-2009), que s'organitzaran per part de l'ACM, la FMC i les diputacions provincials de Catalunya i que consistiran en quatre celebracions, distribuïdes per cada demarcació provincial, amb l'express homenatge als electes locals dels primers ajuntaments democràtics, constituïts l'any 1979, reconeixement que es concretarà en una representació de cada un dels partits polítics existents ara fa trenta anys.

Ple del dia 22-5-2009

En el ple municipal extraordinari del dia 22 de maig del 2009 es prengué coneixement de la dimissió irrevocable al càrrec de regidor de la corporació municipal presentada pel Sr. Àngel Cabeza i Gené.

Ple del dia 28-5-2009

En el ple municipal extraordinari del dia 28 de maig del 2009 es prengueren els següents acords:

—Aprovar la bonificació del 40% sobre la quota de l'IBI de naturalesa urbana corresponent a l'exercici 2009, prèvia la corresponent sol·licitud, als ciutadans que visquin sols i disposin d'uns ingressos mensuals iguals o inferiors al salari mínim interprofessional (624 euros al mes) i a les famílies que disposin d'uns recursos mensuals globals iguals o inferiors a l'Indicador de Renda de Sufficiència que estableix la Generalitat (563,49 euros mensuals). En ambdós casos caldrà que l'objecte de l'IBI sigui l'habitatge habitual dels sol·licitants, on estiguin empadronats i que no disposin d'altres propietats immobiliàries (excepte una plaça de pàrquing). Aquesta bonificació (que té com a punt de partença l'1-10% sobre la base imposable) es fa atenent la situació de crisi econòmica generalitzada i amb la voluntat d'ajudar persones o famílies amb dificultats.

—Sol·licitar el corresponent informe previ dels Serveis Socials municipals respecte a la valoració econòmico-social dels qui formulin les sol·licituds de bonificació.

Les subscripcions ajuden

La Toxa

PUNTS DE VISTA

No és el mateix tocar les campanes que anar a la processó

Aquests dies arreu dels pobles i ciutats de Catalunya se celebren els trenta anys d'aquesta incipient, descolorida i maltractada democràcia. Els grecs, que eren uns savis filòsofs, van provar de governar de maneres diferents i arribaren a la conclusió que la democràcia era prou bona per a no tirar-nos els plats pel cap. A ells devem aquestes noms tan hel·lènics de *democràcia*, *tirà*, *teocràcia*, *sàtrapa*, *diàleg*, i molts altres.

D'entrada, la democràcia no és pas dolenta, però tampoc no és la solució màgica per als mals que ens afecten a tots plegats quan es tracta de tirar endavant la vida dels pobles. Justament en aquests trenta-un anys que m'he dedicat a la premsa comarcal, m'ha vagat prou d'assistir a centenars de plens dels nostres ajuntaments i veure les curses de braus des de l'aixupluc d'una barrera infranquejable (a no ser que et donin la paraula): escoltar, callar, prendre apunts i, sobretot, mirar de ser equànime.

Vull dir, però, de seguida que n'he visques de tots colors: he escoltat filípiques acalorades de regidors atacant els «adversaris» polítics amb un llenguatge punyent, a vegades ofensiu i quasi sempre poc respectuós; he escoltat regidors parlant d'un tema del qual no tenien cap idea i defensant el seu punt de vista aferissadament, amb arguments de paper d'estrassa; he vist astorat com l'alcalde de torn expulsava un regidor d'un ple per manca de respecte als altres, després d'avisar-lo reiteradament; he vist com a algun dels presents se li cloïen les parpelles i encetava un assaig de somni interromput. I, és clar, he pogut veure una vegada i una altra com la impotència es feia palesa entre els regidors de l'opo-

sició, en no tenir durant quatre anys cap altra responsabilitat en el govern del seu poble si doncs no era la protesta repetida, la desqualificació permanent i la manca de qualitat humana i oratòria a l'hora de treure proves fefaents d'allò que es comentava en el ple. I no cal dir també que he vist i sofert com l'equip de la majoria, els qui manen i tenen responsabilitats, passaven la piconadora damunt de tot i de tots i aprovaven una i cent vegades els punts que mai no acceptarien els de l'oposició; altrament en els pobles no es farien mai obres, ni projectes, ni pressupostos, ni activitats, que per això tenen majoria: per a aprovar malgrat tots els impediments.

Estic convençut d'una cosa que poso a la consideració del benivolgut i sofert lector: governar amb encert, justícia, bonhomia i progrés un poble és complicat, xafogós i difícil en els nostres dies, però estar a l'oposició, romandre com a regidor durant quatre anys sense altra responsabilitat que la de saber-se triat per un col·lectiu de vilatans, no poder fer res quant a treballs directes pel teu poble, ja que no t'han donat cap regidoria, ha de ser com dur un piano a coll i que, a més a més, tu no el puguis tocar per treure'n melodies adequades i boniques.

Ara bé, estar a l'oposició per criticar, negar, no acceptar, vetar, anar en contra, posar entrebancs, fer servir el propi ajuntament per a treure'n documentació privada, esbombar als quatre vents fets i realitats que solament haurien de saber els qui governen el poble, fer treballar el cervell durant quatre anys per desgastar, atacar, desautoritzar, desmoralitzar i, en una paraula, rentar la roba bruta fora de casa perquè sí, perquè si desgastem el contrari guanyarem vots nosaltres de cara a les pròximes eleccions, perquè de

cara al 2011 podrem d'una vegada manar nosaltres, no és just, ni sa, ni humà, ni ètic, ans al contrari: hom ho considera pervers, inic i injust, i, com deia aquell, «si aneu tirant pedres cap al cel, us cauran al cap i us xafaran els morros». Compte, doncs! Al capdavant a tots ens cobreix un mateix cel i, encara que sembli un contrasentit, tenim les mateixes responsabilitats vitals per a fer dels nostres pobles allò que durant quasi cinquanta anys no vam poder fer, no ens van deixar fer. Som-hi!

Joan Capdevila

Deute municipal i impostos

Amb les notificacions de l'IBI del 2009 els moianesos que no tenen aquest impost domiciliat han començat a notar les primeres conseqüències econòmiques d'un fet que fa mesos avançàvem: l'increment d'una mitjana del 82% de la quota de l'IBI. Tots el contribuents que tenen l'IBI domiciliat, si no han fet la consulta a l'ajuntament, no saben encara el que hauran de pagar. Com a mínim, l'IBI se'ls apujarà un 50% i, en molts casos, doblarà l'import pagat l'any 2008, repartit en dos pagaments: el primer de juny i el primer de novembre.

El nostre grup municipal ha denunciat, al llarg dels darrers deu anys, la caòtica situació de les finances municipals i ha sol·licitat reiteradament, any rere any, la realització d'una auditoria i d'un pla de sanejament a llarg termini, atesa la gravetat del deute i la impossibilitat d'eixugar-lo en pocs anys. La nostra petició ha estat sistemàticament rebutjada pels regidors de l'equip de govern, fet que ha impossibilitat l'aclariment de la realitat financera i la posada en pràctica d'un pla d'austeritat i de sanejament adequat.

Veient la magnitud del deute, l'octubre del 2007 vàrem exigir: 1) La dimissió del senyor alcalde, com a responsable del dèficit continuat i creixent en els darrers quinze anys. 2) La formació d'un govern

d'unitat. 3) La realització d'una auditoria. 4) L'inici immediat d'un pla de sanejament financer.

Al cap d'un any (octubre del 2008) se'ns presenta un deute més que doblat, amb l'aparició de factures «guardades al calaix» per valor de 3,5 milions d'euros, d'obres que havien estat realitzades en anys anteriors (2004-2007) sense tenir-les pressupostades, cosa que vol dir sense saber com les pagaríem.

També se'ns presenta, finalment, un pla de sanejament que comportava ampliar el termini dels préstecs actuals, contractar-ne 8 milions d'euros més (per poder fer front al deute acumulat de proveïdors) i distribuir l'amortització de bona part del deute al llarg de vint anys. Altres mesures del pla contemplaven una reducció del 10% de la despesa municipal i un increment de la fiscalitat que s'ha traduït en l'IBI desmesurat que ara estem començant a suportar.

No solament havíem perdut un any, sinó que havíem incrementat fortament el deute. Vàrem tornar a exigir la dimissió del seu responsable, el senyor alcalde, i la formació d'un govern d'unitat, respectant la majoria sorgida de les darreres eleccions. Això volia dir que la iniciativa havia de correspondre al grup municipal de CiU i que el nostre grup oferia la seva col·laboració, atesa l'extrema gravetat de la situació.

Fins al dia d'avui tot això ha estat impossible, perquè, en democràcia i d'acord amb la llei, les decisions es prenen sempre per majoria i, per tant, el canvi depèn dels regidors de CiU, que fins ara han continuat votant-hi en contra.

Ara, en el 2009, ens tocarà pagar entre tots 1,1 milions d'euros més en concepte d'IBI en comparació amb l'any passat, però les despeses municipals no es redueixen, i no es troben entitats bancàries disposades a facilitar els préstecs sol·licitats per a normalitzar els pagaments als proveïdors. L'any 2008, del qual enca-

ra no hi ha o no ens han volgut donar informació, preveiem que el dèficit pot haver augmentat uns dos milions d'euros més i considerem que el 2009, malgrat la fortíssima recaptació d'IBI, encara continuarà generant nou dèficit.

El gravíssim endeutament (sumant el deute de bancs i de proveïdors) ens situa pràcticament com el municipi amb el deute més elevat de Catalunya per habi-

tant, amb l'IBI més alt de Catalunya i, segurament, també amb la taxa d'escombraries més alta.

Davant aquesta difícil situació i sumant-nos a les accions reivindicatives que s'estan duent a terme els darrers dies, hem cregut oportú de resumir i actualitzar aquesta informació.

Grup Municipal MAP-ERC

EL MOIANES FA CENT ANYS SEGONS «EL PLA DE BAGES» JUNY DE 1909

7 de juny de 1909

Moya

A les quatre del diumenge prop pasat es beneí solemnement la campana refosa en aquesta vila pel fundidor En Pau del Camp. La benedicció tingué lloc en mitj de la plassa y en presència de casi tots els moyanesos. Fou beneïda pel senyor Arxipreste, ocupant asientos de preferència les autoritats; fou padrí En Francisco de Vilarrubia, primer obrer y propietari, y Na Concepció Saderra, esposa de nostre benvolgut alcalde En Dionís Morató. La campana porta gravats els noms de Maria-Concepció-Loreto; y a pesar de haver estat refosa a Moya metex ha resultat esbelta y dona un *Sí* magnífic. El fundidor se ha acreditat d'ésser un bon operari. Juntament ab la campana de Moya quedà refosa la de Sant Feliuet que també resultà bonica y sonora. Ara se fant els preparatius pera refondren una de Granera y altra pera Vilarasau (1).

— La festivitat del *Corpus* promet celebrar-se ab el esplendor acostumat en nostra vila. L'Ajuntament ha ofert el pendó al bon patrici En Josep Gallart, que viu a Barcelona y que conta ab bones relacions entre 'ls seus patricis (2).

—Tornem a tenir entre nosaltres En Francisco Vinas que ha arribat de Mallorca carregat de glòria y llores obtinguts ab la seva bonica y potent veu.

—Degut a les plujetes que han caigut durant els últims dies la cullita ha millorat d'allò més, y la temperatura s'ha refrescat un bon xic.

**Transcripció i notes:
Jaume CLARA I ARISA**

(1) La nova campana de l'església parroquial de Moià s'havia refós a l'Hostal de cal Teixidor. El cost de la campana, incloent-hi fonedor, paletes, fusters i manyans, fou, segons el dietari de Mn. Evarist Morató, de 1.515 pessetes.

(2) Josep Gallart i Antúnez, amic d'infantesa de Francesc Vihas.

A QUI BENEFICIA LA PROTECCIÓ DEL TERRITORI?

Aquesta qüestió podria semblar la pregunta del milió si es fa cas de les demagògies partidistes i interessades, on els qui tenen per dogma que no s'ha de prohibir res ho prohibeixen tot i els qui tot ho prohibeixen, quan es parla de la necessitat de protegir el territori, són permissius en tot.

Sense cap mena de reserves, el Moianès és qui se'n beneficia, i de forma directa els seus habitants, no solament en qualitat de vida sinó en unes perspectives econòmiques amb futur. El Moianès conté una diversitat de recursos naturals i propis mal aprofitats.

Alguns dels seus gestors municipals s'han emmirallat en les comarques veïnes de les àrees metropolitanes, talment que a la llarga haurien constituït una prolongació d'aquelles, formant un garbuix d'edificacions, polígons industrials i carreteres que els caps de setmana estan totalment deserts. La solució més fàcil per a aconseguir ingressos.

La crisi econòmica actual i la delicada situació mediambiental mundial a què hem arribat ens han fet adonar que aquest no és el camí i que els excessos ocasionats pel desenvolupament mal interpretat s'han de regular, sense que això equivalgui a renunciar a les noves tecnologies i al progrés. El recentment aprovat pla territorial de les comarques centrals ho evidencia i pot ser una eina per a començar a posar fil a l'agulla.

Hi ha la convicció que la protecció d'un territori suposa no poder-hi fer res: no poder construir vies de comunicació segures i adequades als mitjans de transport moderns; no permetre cap mena de construcció ni establir polígons industrials; no poder continuar treballant o desenvolupant l'agricultura ni la ramaderia; no permetre cap mena d'activitat

lúdica a la muntanya, etc. És a dir, prohibir-ho tot, de manera que el territori queda totalment acotat perquè hi campin els animalets i els romàntics de la natura i prohibir-hi el desenvolupament humà: en lloc d'anar en cotxe, anar a dalt d'un burro, o en lloc de fer servir tecnologies modernes, fer servir les obsoletes. Seria com tornar a l'edat mitjana.

Primer de tot hem de tenir ben clar quin tipus de territori volem. Segons dades obtingudes que copio literalment: «A finals de l'any 2004 els responsables i serveis tècnics dels ajuntaments i del Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès van impulsar l'elaboració d'un pla participatiu sobre el futur del desenvolupament del territori, que va culminar el juny del 2005 amb la presentació, en una Jornada, d'un procés de discussió i proposició per a definir i acordar el Pla. La Jornada va crear comissions de debat per a establir objectius i actuacions en els diversos àmbits. Tots els resultats van ser examinats per una Comissió Tècnica amb participació de representants de les comissions i dels ajuntaments. Els resultats de tots aquests treballs van originar una proposta de Pla d'Acció.»

Dels catorze punts del Pla, el número 1 diu textualment: «Desenvolupar la preservació del medi natural, en particular del sòl no protegit.» Què vol dir això? Simplement, planificar i gestionar on no hi ha res a prohibir i molt a regular. Vol dir també informar amb transparència la ciutadania i l'opinió pública.

Cal aprofundir les coses exposades en el nostre article anterior (vegeu LA TOSCA, maig 2009, pp. 8-10, «La protecció del territori»). Per què hem de protegir, què es vol protegir i com ho hem de fer-ho aplicant els tres principals criteris

acceptats a nivell internacional, com són l'ecològic, el cultural i el de la planificació/gestió.

Per què hem de protegir els espais naturals del Moianès?

Les raons inicials sobre' protecció de caràcter més romàntic (admirar el paisatge, observar la fauna salvatge o gaudir de la soledat), internacionalment han donat pas, amb el temps, a unes raons de caràcter molt més pràctic i amb una base social, científica i fins i tot econòmica important, que són perfectament assumibles a la comarca:

—*Filtres contra la pol·lució.* Les zones amb vegetació (natural o no) neutralitzen o minimitzen els efectes negatius (contaminació, efecte hivernacle...) dels gasos contaminants (principalment CO₂) que l'activitat humana emet a l'atmosfera (vehicles motoritzats, indústries, calefacció, incendis forestals...).

—*Font de recursos i aliments amb denominació d'origen.* Molts productes que consumim habitualment tenen el seu origen en espècies animals o vegetals que sovint es troben en estat natural (medicaments, aliments, espècies...). La protecció d'espais naturals suposa la conservació d'aquestes fonts de recursos. Moià pot ser productora de carns ecològiques, mel i altres productes del camp.

—*Font de pràctiques i coneixements científics i mèdics.* Determinats experiments científics o mèdics no es poden dur a terme en laboratoris; són necessàries determinades condicions que solament es troben en la natura (p.e., la desaparició, estabilitat, augment o disminució de poblacions de fauna i flora poden ser uns perfectes bioindicadors de l'estat del medi ambient).

—*Usos socials i de lleure.* És una de les raons per a conservar espais naturals més potents en l'actualitat. La concentració de la població en grans ciutats crea una necessitat d'esbarjo que, sovint,

solament es pot satisfer en espais naturals (senderisme, alpinisme, hípica, cicloturisme, observació de la natura...). La instauració de cases de colònies o escoles de la natura amb finalitat didàctica.

—*Reclam turístic (dinamització econòmica).* Molt relacionat amb el punt anterior i bastant oblidat en certs aspectes en alguns municipis de la comarca. La presència d'espais naturals on desenvolupar les activitats esmentades obre la possibilitat d'activar una certa economia amb la creació d'una dinamització econòmica i de llocs de treball com la restauració, hostaleria, lloguer de material, turisme rural...

—*Magatzem genètic per a recuperar altres àrees.* La presència d'espais naturals amb determinades espècies de flora i fauna pot facilitar la recuperació d'altres àrees naturals afectades per fenòmens catastròfics (incendis forestals, plagues...) de manera natural o amb la intervenció humana (repoblacions, etc.).

Quins espais naturals hem de protegir?

Aquesta pregunta ens introdueix en el concepte de planificació d'espais naturals a tenir en consideració per a donar-hi resposta, criteris que pertanyen a tres grans grups:

—*Criteris ecològics i científics.* El Moianès és, des del punt de vista ecològic, un territori fragmentat, a causa de la presència de nombroses vies de comunicació i de creixements urbanístics de vegades poc planificats. Per tant, la gestió de determinats espais naturals, especialment aquells que se situïn prop de les zones més humanitzades, presentarà amb tota seguretat problemes de connectivitat ecològica. Antigament aquest problema no existia, però en les darreres dècades la comarca presenta una densitat demogràfica elevada pel creixement dels mateixos habitants i acumulacions extremes durant els caps de setmana i en determinades èpoques de l'any per l'aflu-

ència de visitants i habitants de segona residència. Això suposa també una alta demanda d'usos en els espais naturals (excursionisme, escalada, bicicleta, cace-
ra, buscadors de bolets, etc., comptant també amb l'increment de la circulació de vehicles de motor a partir de l'impuls dels esports de motocròs, quads i els vehicles tot-terreny 4x4) que en la seva gestió s'han de fer compatibles amb els objectius de conservació del territori:

- Diversitat. Per a donar resposta a totes les raons de protecció els espais naturals protegits han de ser diversos.

- Representativitat. És un concepte relacionat amb el punt anterior i fa referència al fet que el conjunt d'espais naturals protegits d'un territori ha d'incloure mostres prou representatives de tota la diversitat natural d'aquest territori i a tots els nivells (paisatges, hàbitats, espècies...). Per tant, una xarxa d'espais naturals protegits al Moianès ben dissenyada haurà d'incloure espais de muntanya, de la plana, boscos, pastures, zones agrícoles, zones fluvials, etc.

- Raresa. S'han de protegir aquells espais naturals poc representats en el territori, ja que la seva extensió reduïda els fa més vulnerables (p.e., la fageda de Sauva Negra).

- Fragilitat. Cal protegir aquells espais naturals que inclouen ambients que, per les seves característiques, són especialment sensibles als efectes negatius de determinats impactes (p.e., cursos fluvials, flora de ribera, fauna ictiològica i aquàtica i les zones humides són especialment sensibles a episodis de contaminació).

- Naturalitat o integritat. Aquest concepte fa referència a l'interès de protegir aquells espais naturals que conserven un millor grau de naturalitat, o sigui que han rebut pocs impactes negatius i que, per tant, estan més ben conservats.

- Dimensions. Dins el conjunt d'espais naturals similars d'un territori, és preferible que siguin grans, ja que assegurin

millor una funcionalitat adequada del conjunt (p.e., hi ha espècies animals que requereixen territoris molt grans i poden deixar de quedar ben representades si protegim espais naturals petits). És el cas dels espais PEIN que hi ha hagut fins ara.

- Conectivitat. Els espais naturals del Moianès, donada la seva situació geogràfica, no solament s'han de protegir pels seus valors naturals intrínsecs (o sigui pels paisatges, hàbitats o espècies que contenen), sinó perquè faciliten la funcionalitat ecològica del territori en posar en contacte altres espais naturals, permetent l'intercanvi genètic entre poblacions diferents d'una mateixa espècie (p.e., la riera de la Fàbrega, la Golarda i el riu Calders tenen una connectivitat amb el Llobregat, i el Tenes amb el Besòs, que pot facilitar la dispersió i nova colonització de la llúdriga a Moianès; les zones agroforestals de la comarca són interessants per a connectar el Montseny, Sant Llorenç de Munt i l'Obac, Montserrat, el Lluçanès i el Cadí).

— *Criteris culturals.* Són altres criteris a considerar a l'hora de decidir els espais naturals a protegir. Sovint són més considerats a nivell local (planejament municipal, iniciatives de custòdia del territori...). Els principals són:

- Estètics. En aquest cas es prioritza la preservació d'espais amb un especial valor paisatgístic.

- Recreatius. Es prioritza la conservació d'espais que la població acostuma a utilitzar per a desenvolupar determinades activitats (caminades populars, actes culturals o esportius, aplecs...).

- Religiosos. Es conserven espais per la presència d'ermites, santuaris...

- Simbòlics. Es conserven espais per la presència d'elements especialment importants per a la població local (p.e.: un arbre monumental, barraques de vinya, pous de glaç, una font, un camí ral...).

- Històrics, artístics, arqueològics. Es conserven espais per la presència de

monuments, excavacions o altres elements d'especial interès (p.e.: castells, dòlmens, les coves del Toll...).

- Científics. Es conserven espais per la presència d'elements científics destacats (p.e., determinades formacions rocoses...).

- Educatius. Es conserven espais per la presència d'elements que faciliten el desenvolupament d'activitats educatives.

(continuarà)

Josep LAINEZ



ARQUITECTURA FERRER S.L.

Josep Ma. Ferrer i Serra
Arquitecte

Plaça St. Sebastià, 6, 1r - 7a, 08180 MOIÀ
Tel. 93 820 80 21 Fax: 93 820 76 03
e-mail: arquitectura-ferrer@coac.net

MOIANÈS SOLIDARI

Memòria d'activitats de l'any 2008

Hem continuat amb el nostre projecte central de cooperació a l'Àfrica a través de l'Association Saint Camille dedicada a l'atenció dels malalts mentals a la Costa d'Ivori i altres països veïns.

Després de l'aportació feta l'any 2007 per a la compra dels terrenys agraris per

a l'hospital de Benín, la cooperació d'aquest any ha estat dedicada al finançament de la compra de medicaments, que constituïa el problema més urgent a resoldre. Ho hem fet mitjançant transferències directes a la Foundation IDA, una entitat farmacèutica d'Holanda que és la proveïdora de medicaments de la Saint Camille.

D'aquesta manera hem evitat problemes de canvi de divisa i de despeses de transferència. Si bé al llarg de l'any només havíem pogut enviar 4.000 €, ara, una vegada tancat l'exercici i en rebre diversos ingressos, hem pogut fer transferència de 12.000 € més; per tant, l'aportació global haurà estat de 16.000 €.

A part de les activitats fetes en cada un dels pobles, per primera vegada es va organitzar una activitat que va arribar a nou poblacions del Moianès difonent la nostra campanya. Amb «Passos Solidaris pel Moianès» i amb la col·laboració dels grups locals que organitzen caminades populars en cada poble durant l'estiu, tots els participants de les caminades feien una aportació d'un euro per als malalts mentals de l'Àfrica. Tot plegat quedava relligat a través d'uns carnets i a través del seu segellatge en cada caminada i així el participant podia conservar un record de la seva col·laboració. La valoració que se'n va fer després de l'estiu fou molt positiva.

A continuació detallem les activitats fetes al llarg de l'exercici 2008 en cadascuna de les poblacions.

Castellterçol Solidari

Es van organitzar a nivell de tot Catalunya dos caps de setmana en els quals diversos pobles i ciutats posaven parades amb productes de «comerç just». Aprofitant que el dissabte al matí al nostre poble es fa el mercat, vàrem posar una parada on veníem productes de comerç just.

Com cada any, Castellterçol Solidari ha participat en la Fira d'Hivern, posant una parada de llibres recollits al llarg de tot l'any. I, com a novetat, en aquesta edició també es va vendre roba i complements de segona mà, que prèviament s'havien recollit. Cal destacar que aquest any hi ha hagut una gran venda. I que els beneficis s'han destinat a l'entitat Raval Obert de Barcelona.

«A través dels teus ulls» ha estat un espectacle que es va treballar durant un any amb tot el grup de Castellterçol Solidari, diferents entitats del municipi i la població nouvinguda. Aquest petit projecte es va iniciar amb l'objectiu de crear espais d'interrelació entre la població nouvinguda. Es van definir unes trobades dirigides per Antoni Bermejo (escriptor) amb la població nouvinguda de Castellterçol per intercanviar sensacions, opinions sobre Castellterçol, deixar el propi país per anar en un altre, les diferències i les similituds entre uns i altres. El resultat d'aquestes trobades ha estat el conteobra de teatre *A través dels teus ulls*, que va escriure Antoni Bermejo a partir de les diferents trobades. A partir d'aquí es va demanar la col·laboració de diverses entitats (l'Associació Hand to hand, Grup de Teatre Nou, l'Esbart Rosa d'Abril, la Coral de Castellterçol, entre altres) i persones del municipi (fusters, sastres, músics...) que van col·laborar en el muntatge i la decoració de l'obra. Gràcies a totes les col·laboracions no vam tenir despeses i, per tant, l'import de la recaptació, 1808 €, es destinarà íntegrament a la cooperació amb el projecte que Canete (Perú).

Durant l'any s'anà muntant i assajant l'obra i es creà un clima molt agradable entre tots els participants. De fet, es vol ressaltar el gran nivell de col·laboració i de participació, ja que entre actors i col·laboradors vam arribar a més de cent cinquanta persones. El dia de la representació hi van assistir més de dues-centes persones. L'obra va ser un èxit total i, al final, cada un dels col·laboradors va portar menjar i beguda per acabar la festa amb un gran sopar.

Castellcir amb Tothom

Els objectius han estat promoure i organitzar les següents activitats:

Recollir diners per a l'Association Saint Camille. Ho hem fet organitzant un any més les «Nits de música a la fresca»

durant els mesos de juliol i agost. A més de l'objectiu de recollir diners hi ha el d'implicar tota la població, tant nens i nenes que hi participen cantant o fent creps, com les famílies que els acompanyen i col·laboren en la campanya assistint als concerts. El resultat econòmic va ser de 909,40 €. El grup Hand to Hand ens va regalar una actuació, en què es van recollir 221,33 €.

A finals d'agost vàrem organitzar la «Pedalada solidària a Santa Coloma», que és ja un clàssic de l'estiu i que va gaudir d'una nombrosa presència de nens i nenes, acompanyats molts d'ells pels seus pares, i es van recollir 276 €.

Hem col·laborat en la festa de «Comerç just» venent-ne els productes en una paradeta a la plaça de l'Era portada pels nens i nenes voluntaris com altres anys. Es van recollir 26,25 €.

Hem dedicat una part dels ingressos a costejar despeses de famílies que ho necessiten, fent cas de les demandes que arriben de la nostra assistent social i així ajudar també persones del nostre municipi fent-hi arribar uns 400 €.

A la caminada pel Moianès el nostre poble hi va col·laborar amb 235 €.

Un cop més i amb l'ajut dels voluntaris i voluntàries vàrem recollit el boix per a alegrar els nostres fanals amb les enramades que prèviament vàrem confeccionar al Casal, on també vam fer els rams per a les portes de les cases que, juntament amb espelmes, melmelades i loteria, vàrem vendre a tots aquells que volgueren col·laborar en la campanya d'hivern: «Il·luminem la nit de Nadal pel Quart Món». Aquesta campanya va adreçada als infants del Casal del Raval de Barcelona, on vàrem fer arribar 1.800 €.

Calders Solidari

El dissabte dia 21 de maig es va muntar la botiga de «comerç just» a la plaça del mercat, seguint la campanya que es feia arreu de Catalunya.

El dissabte dia 26 de juliol es va fer la cinquena vetllada poètico-musical a la plaça Major, enmig d'un sopar popular. Hi va assistir un centenar de persones. Poetes i músics locals van amenitzar una bonica vetllada, que va ser acompanyada pel bon temps.

En total es van recaptar 612 € i es van destinar a la campanya conjunta de Moianès Solidari a favor de l'Association Saint Camille.

El dia 13 de setembre, coincidint amb la inauguració de la plaça Major, Calders Solidari va participar en la Fira d'Entitats Locals que va organitzar la Comissió de Festes de Calders amb motiu de la Festa Major d'estiu. Vam oferir cafè de «comerç just» i vam tenir l'oportunitat de passar un CD sobre la darrera estada de Lluís Pinyot i Tortell Poltrona a la Costa d'Ivori. Vam exposar en un panell quatre idees bàsiques del que és Moianès Solidari i alhora es van repartir butlletes per a fer-se soci de l'entitat.

A hores d'ara no disposem encara de l'aportació de l'ajuntament de Calders a l'entitat. Creiem que serà la mateixa que l'anterior: 650"í€.

Moià

El segon dissabte del mes de maig vam celebrar la Festa del Comerç Just, amb un espectacle d'animació infantil a càrrec del grup Ai Carai! Va tenir lloc a la plaça Major, però va quedar una mica deslluït per la pluja.

Aquest any, després de moltes gestions no va ser possible organitzar en les dates habitual (mes de juliol) la Festa de la Convivència, que s'havia realitzat ininterrompudament els darrers cinc anys. Es va intentar més endavant, però després de l'estiu les circumstàncies climatològiques no són gaire favorables per a una festa a l'aire lliure al vespre i vam haver de desistir de la seva celebració.



ESTAT DE COMPTES 2008

CONCEPTES	ENTRADES	SORTIDES
Saldo existent el 31 de desembre 2007		4.404,92 €
Total entrades any 2008	+ 7.967,39	
Total sortides any 2008		- 7.173,60
Saldo existent el 31 de desembre de 2008		5.198.71 €
Ingressos campanya Saint Camille – Bouake (Costa d'Ivori)		
Actes organitzats per Calders Solidari.....	622,40	
Passos solidaris pel Moianès.....	1.151,09	
Donatius.....	100,00	
Ingressos destinats a Cañete (Perú)		
Representació "A través dels teus ulls" Castellterçol Solidari	1.808,00	
Altres campanyes:		
 Campanya Nadal (Castellcir amb tothom).....	1.800,00	
 Campanya Nadal (Castellterçol Solidari)	729,00	
Quotes socis	1.168,00	
Altres ingressos		
Ajuntament de Moià (Espectacle Festa Comerç Just).....	450,00	
Interessos bancaris.....	1,58	
Condonació despeses bancàries.....	137,32	
Destinacions recaptacions		
Ass. Saint Camille – Costa d'Ivori. (Foundation Ida)...		4.000,00
Casal d'Infants del Raval – Barcelona.....		1.800,00
Associació Raval Obert.....		729,00
Altres despeses		
Grup d'animació Festa Comerç Just – Moià.....		450,00
Despeses bancàries.....		194,60
TOTALS	7.967,39	7.173,60

Operacions posteriors al 31.12.2008 que correspondrien a aquest any:

ENTRADES

Castellcir amb tothom.....	1.700,00	
Ajuntament de Castellcir 2008.....	4.250,00	
Ajuntament de Moià.....	3.600,00	
Aïma.....	1.000,00	10.550,00 €

SORTIDES

Ass. Saint Camille (Foundation ITA)	12.000,00 €
-------------------------------------	-------------

Pendent de comptabilitzar els ingressos de Passos Solidaris de Castellcir, Collsuspina i Granera.

Pendent de pagament Carnets Passos Solidaris 736,62 €



L'ESPLAI

Heusací les activitats de l'Associació de Gent Gran de Moià (l'Esplai), que extraïem del butlletí núm. 151 (abril 2009):

Dissabte dia 14 de març, actuació dels Cantaires de l'Esplai a Santpedor, juntament amb cinc grups més.

Diumenge dia 5 d'abril a les sis de la tarda, ball amb Raimon Russell.

Els dilluns dies 6, 20 i 27 d'abril, de deu a onze del matí, taller titulat «Riure i viure bé».

Diumenge dia 12 d'abril, sessió de cine, amb la projecció de la pel·lícula *Orgullo y prejuicio*.

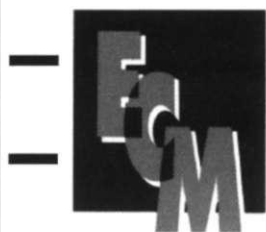
Diumenge dia 19 del mateix mes, a les sis de la tarda, ball amb Josep Maria d'Avinyó.

Dimarts dia 21, excursió anual al monestir de Montserrat. Retorn a les cinc de la tarda. També hi havia la possibilitat d'anar a dinar a Vallirana.

Diumenge dia 26, a les sis de la tarda, espectacle *El gran musical*, a càrrec del Grup d'Animació de la Gent Gran de Ca l'Erola de Santpedor, sota la direcció d'Àngel Badia. Sorteig d'una toia confeccionada per Mercè Balcells.

Dilluns dia 27, començament dels nous cursos gratuïts d'informàtica, patrocinats per la Fundació La Caixa.

Divendres dia 1 de maig, anada a veure *La Passió* d'Esparreguera: sessió del matí, dinar i sessió de la tarda.



Escorxador Comarcal del Moianès

Zona Industrial
Avda. del Prat, s/n
08180 MOIÀ

Tel. / Fax 93 820 80 84
Mòbil 608 44 21 87
Partic. 93 830 09 20

FESTA LITERÀRIA

El divendres dia 8 de maig es va celebrar a l'Escola Pia de Moià el 28è Certamen Literari per als seus alumnes. Fou presidit per la bibliotecària escolar Rosa Piquin i la il·lustradora Rebeca Luciani. La primera és una mestra asturiana especialitzada en literatura infantil; la segona, una dibuixant d'origen argentí ben coneguda en el món de les publicacions per a infants. El tema d'enguany girava entorn del conte.

Al matí, mentre Rosa Piquin explicava contes a la mainada, Rebeca Luciani anava fent dibuixos de rondalles.

A dos quarts de quatre de la tarda es va celebrar l'acte del certamen d'enguany. Els presentadors anaven vestits de Blancaneu i el Príncep. Els guanyadors de cada curs recollien el premi i llegien el seu relat. Les copresidentes de l'acte adreçaren unes paraules ben cordials als nens i pares que omplien el claustre de l'escola.

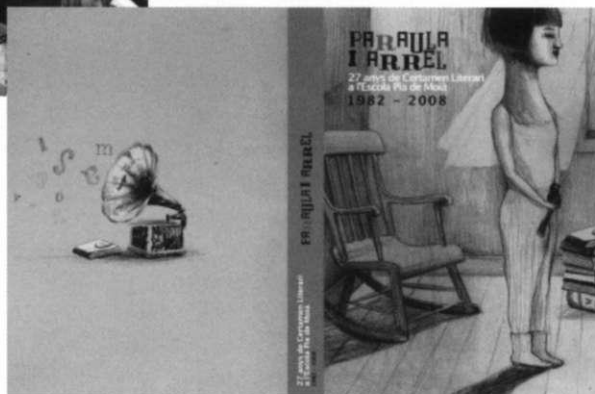
A les vuit del vespre tingué lloc, al mateix recinte escolari, la presentació del llibre *Paraula i arrel. 27 anys de certamen literari a l'Escola Pia de Moià (1982-2008)*, on es recullen els treballs (en prosa i en vers) guanyadors del certamen durant tots aquests anys. En l'acte uns nois i noies de sisè de primària van llegir alguns fragments del llibre. Moderà la sessió el pare Marian Baques. Rosa Piquin va llegir un dens discurs sobre la paraula, la lectura i l'escriptura. Seguidament la directora de l'escola, Maria Rosa Padrós, va donar les gràcies a les persones que havien fet possible el llibre. Va cloure l'acte el senyor alcalde de Moià. A continuació se serví coca i xocolata als presents, mentre es podia adquirir el llibre, de 304 pàgines, que està disponible a la mateixa escola o a les llibreries de la vila.

Una festa, la del Certamen Literari de l'Escola Pia, que s'ha ben consolidat en la vida cultural moianesa.



Aspecte de l'acte de presentació del llibre

Cobertes del llibre presentat



CAMINADES PEL MOIANÈS

Continuant el cicle de caminades curtes per diferents llocs del Moianès, que organitza Rivendel, el dia 10 de maig es va fer la quaranta-unena caminada. A dos quarts de nou del matí sortíem de la plaça Catalunya o dels ànecs, de Moià, un grup de caminaires en diferents cotxes per anar a Collsuspina. Allí, a les nou del matí, vam sortir de la plaça Major cap al carrer de Moià, seguint-lo tot fins al torrent de la Casanova. D'allà vam seguir un camí que, tot planejant i gairebé pel costat de la carretera de Moià, ens dugué fins al Gomar, on poguérem contemplar el que queda de la capella de Santa Eugènia del Gomar, construcció pre-romànica, l'única que coneixem al Moianès. El seu estat actual és de ruïna consolidada, vol dir que el que en queda han procurat establir-ho encimentant el sobre de les parets perquè els elements meteorològics no l'acabin d'enderrocar. Esperem que els humans tampoc no ho facin. De fet, fa força anys que es conserva així. Desitgem

que, si no es pot reconstruir, almenys no s'enruni més.

Allà mateix ens varen explicar una curta llegenda i tot seguit vam reprendre el camí la colla de caminaires, refent un tros del que havíem seguit per arribar al Gomar. Aleshores trespàsrem per tot un seguit de corriols i baixàrem pel costat del torrent de Ca l'Escanya, que finalment travessàrem. Llavors anàrem a trobar el corriol que baixa de Collsuspina des del cantó de Pedrós. Seguint el corriol vam arribar al saltant del Gomar, continuàrem seguint el corriol, travessant l'ara anomenada riera del Gomar un parell de vegades més. Anàvem acompanyats per l'incessant cant dels diferents ocells que per aquells verals hi ha, i això feia que el caminar fos més alegre, i si hi afegim que la vegetació era en plena floració, comprendreu que el caminar no es feia gens pesat.

També vam poder contemplar la gran balma de les Comes. La gent gran explica que durant la guerra civil hi havia

Ruïnes de Santa Eugènia del Gomar



molta gent amagada. És una balma gran i força difícil de trobar, ja que la vegetació la tapa. Ben segur que guarda moltes històries des de fa molts anys. Vista la balma vam continuar camí fins a arribar a l'esplanada de la recepció de les coves del Toll. No vam visitar les coves, ja que hi havia molta gent esperant i llavors no hauríem pogut acabar la caminada com era previst.

A l'esplanada vam esmorzar i, refets els ànims, emprenguérem el camí de tornada anant per una forta pujada fins a l'envista de la casa del Toll, casa que dóna nom a tota aquella contrada i que actualment és una casa nova de trınca,

per cert pintada amb uns colors un xic cridaners.

El camí continuava pujant, ara ja més suaument, fins a l'alçada de Puig-antic, casa que vam deixar a la nostra dreta una mica apartada del camí que seguíem, ruta que va carenejant i gaudeix de molt bones vistes d'aquest nostre entranyable Moianès. Vam arribar a Collsuspina pel carrer de Castellcir fins a la plaça Major, lloc des d'on havíem sortit la seixantena de caminaires. Allà mateix ens vam acomiadar fins a la pròxima excursió, que ja veurem per on ens portarà.

Sebastià PADRISA

SEGONA TROBADA DE SIS-CENTS A MOIÀ

El senyor Florenci Crusat i la seva esposa, Maria Mercè Colom, ja és el segon any que organitzen una trobada de cotxes del model Seat 600 a Moià. El dia escollit (10 de maig) no podia ser més esplèndid. De bon matí, el sol ja escalfava de valent, en aquella hora del diumenge.

Sortirem cap al camp de vol del Prat uns vint-i-cinc cotxes; la gent s'ho passava d'allò més bé: a l'hora d'esmorzar feien honor a uns plats d'embotits amb pa amb tomàquet tot mirant les avionetes com s'enlairaven i aterraven ara una ara una altra; tot un espectacle preciós.

Continuàrem el recorregut cap a Calders, Monistrol de Calders, Sant Llorenç Savall, Gallifa, Sant Feliu de Codines, Castellterçol i altra vegada Moià. Les carreteres, poc transitades per cert, feien algunes giragonses, i la vegetació ens acompanyà gairebé dues hores, fins a arribar altre cop al nostre poble.

Els guàrdies municipals, amb els seus respectius cotxes, ens esperaven a l'entrada del poble i encapçalaven la rua per

passar l'avinguda de la vila, Francesc Vihas, fins als Degotalls, lloc on vam aparcar.

Caminant, caminant, ens dirigírem tota la colla al Parc Municipal, per gaudir d'una estona de lajpellera dels arbres i del Mercat de la Prehistòria que se celebrava en aquell dia. Era pleníssim de gent de Moià i de fora. Els qui ho desconeixien quedaven admirats de totes les coses que veien per primera vegada: parades i paradetes, ponis i cavalls que passejaven els nens petits. Els gegants s'exhibien amb els seus balls i, després d'un petit refrigeri a la plaça del Moianès, tornàrem a agafar els cotxes per anar a dinar al restaurant del Toll i així parlar els uns amb els altres, fer amics, etc., etc.

Els qui havien vingut de més lluny s'afanyaven a marxar cap als seus pobles, perquè no es volien pas perdre el partit del Barca, que començava a les set. Felicitem els organitzadors, perquè les coses sortiren molt bé i el recorregut fou molt bonic.

D. FONTS

ARROSSADA A MONTBRÚ

Ja fa uns quants anys que el Pere i jo viatgem atrets pels països anomenats del Tercer Món. Lluny de casa ens submergim en el batibull dels seus carrers, de les seves olors i els seus colors, de la gent que ens mira i a qui nosaltres mirem amb cara de curiositat; i m'imagino que sóc una d'ells dins aquell vestit i habitant aquell espai que als nostres ulls no pot ni rebre el nom de casa i sento, malgrat la calor, que la sang se'm glaça en observar les jugades del destí i sé del cert que no puc malbaratar ni un segon d'aquesta existència que m'han regalat.

Veure tanta pobresa junta es fa difícil de suportar sense que l'ànima se't revolti i t'agafen ganes de cridar molt fort per veure si et senten els qui belluguen els fils de la des-humanitat i convidar-los a passar una temporada sense aigua ni llum ni clavegueres i respirant l'aire de la desesperança. Aquesta seria una bona excusa per a quedar-nos de braços plegats i deixar la feina a qui pertoca, però en més o menys mesura tots som responsables que el món avanci, tots som peces imprescindibles d'aquest gran mosaic i de nosal-

tres depèn que individualment canviem la consciència fins que arribi un moment que els qui manen s'adonin que el vell model ja no funciona.

Si bé, d'una banda, la pobresa i el sofriment són una realitat, de l'altra és un goig veure tantes i tantes persones anònimes que, escampades arreu, treballen per fer d'aquest planeta un lloc més just. Unes d'aquestes persones que hem tingut el plaer de conèixer són l'Ignasi i l'Antònia, responsables de Neem Bangalore. Ells estan tirant endavant un seguit de projectes a l'Índia amb malalts de lepra. L'Ignasi, millorant les condicions de vida d'aquesta comunitat, i l'Antònia, aconseguint recursos.

El diumenge dia 10 de maig vàrem organitzar una arrossada a Montbrú, on es van recaptar 5.650 € per a ajudar aquests projectes. Des de LA TOSCA vull donar les gràcies a totes les persones que ens han ajudat a fer-ho possible, perquè un gra de sorra i un altre i un altre... arriben a formar una platja.

Imma LLONCH

 GAS-OILS ROVIRA, S.L. CALEFACCIONS - INDÚSTRIES AGRÍCOLA	MOIÀ Avda. Zona Industrial, s/n Tel. 830.12.25 AVINYÓ Antoni Pont, s/n Tel. 838.72.78 CALDERS Crta. de Manresa Km 18,4
CONSEJO REGULADOR DE LA INDUSTRIA AGROPECUARIA	 

BIBLIOTECA DE MOIÀ

Balnearis

Ja s'ha sortejat el forfet termal per a dues persones al balneari Termes la Garriga, proposta que acompanyava l'exposició que vam tenir, titulada «Termalisme a prop de Barcelona, una experiència relaxant». L'afortunat ha estat Josep Pladevall.

Setmana d'intercanvi

Durant la setmana d'intercanvi de llibres infantils i juvenils es van intercanviar un total de 165 llibres: 86 d'alumnes de l'escola pública, 60 de l'Escola Pia, i 16 de l'IES Moianès. Els llibres que no van ser baratats els hem portat a les aules dels més petits de cada escola.

Sorteig premi Atrapallibres

La biblioteca ha participat des de sempre en l'Atrapallibres, un premi convocat pel Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil, on els lectors joves donen la seva opinió sobre els llibres publicats per a la seva edat. Entre tots els centres participants (biblioteques i escoles) sortegen un parell de caixes de llibres i en aquesta ocasió la biblioteca de Moià ha estat l'afortunada.

Setmana de la Prehistòria

La biblioteca es va sumar a la gran festa del Mercat de la Prehistòria amb diverses activitats durant la setmana i amb una mostra de llibres sobre la prehistòria el dia del mercat.

Contes per als més petits

El dia 15 de maig vam tenir una sessió de contes per als més petits: «Contes de l'osset Elies». L'Hora del Conte va anar a càrrec de l'Espina de la Sardina.

Exposició d'auques

Joan Vilamala, creador d'auques de tota mena, ens ha cedit la seva col·lecció per a ser exposada a la biblioteca durant el mes de maig. Els qui no hàgiu vingut, també la podeu veure en aquesta adreça electrònica: www.auques.cat.

Us convidem a participar

Si voleu estar assabentats de les novetats que rebem a la biblioteca, de l'agenda d'activitats, etc., deixeu-nos la vostra adreça electrònica i us incorporarem a la nostra agenda: b.moià@diba.cat.



JOAN VALLDAURA, moianesenc i alcalde de Cervera

Arrande les darreres eleccions locals (juny del 2007), sortí elegit alcalde de la ciutat de Cervera el moianesenc Joan Valldaura i Pujol, nascut a l'Estany en 1960 i resident a Moià en la seva infantesa i joventut. Enguany compleix quaranta-nou anys i té un càrrec, no cal dir-ho, de gran responsabilitat. L'hem entrevistat per a LA TOSCA.

—Joan, com és que siguis l'alcalde de Cervera?

—No és ben senzill d'entendre. Vaig ser regidor d'Esports en l'anterior ajuntament durant quatre anys. Hi havia un pacte entre PSC, CiU i ERC. I en les darreres eleccions municipals del 2007 es van presentar candidatures de Convergència i Unió, del Partit Popular, d'Esquerra Republicana, del Partit Socialista de Catalunya (en la qual anava jo de cap de llista), d'Iniciativa per Catalunya, i dues candidatures independents i, encara, la candidatura de la Plataforma per Catalunya (que en aquells moments eren el mateix partit que el de l'Anglada, de Vic, però que ara no ho són). I, en presentar-se tantes llistes, va passar que hi va haver set grups amb representació política per a un ajuntament que es compon de tretze regidors.

—I, vosaltres, quants representants vau treure?

—Dos. Convergència i Unió en va treure tres. I els altres partits també dos o un. En principi semblava que tornaríem a repetir el pacte de l'anterior legislatura, però Esquerra Republicana no estava per pactar amb Convergència i Unió. El cas és que arribà el dia de constituir els ajuntaments i a Cervera no hi havia, cap pacte entre els partits. Hi havia hagut converses però no s'havia pactat re.



—I què va, passar?

—Doncs que es van fer les votacions entre els representants elegits i jo vaig treure nou regidors; i en van quedar quatre que van votar CiU. I, a partir d'aquí, jo vaig proposar de fer un govern d'unitat. De manera que actualment a l'ajuntament de Cervera hi ha PSC, ERC, les dues candidatures independents i el PP. I a l'oposició hi ha CiU i la Plataforma, que ara es diu Grup Mixt. A mi em van fer alcalde els regidors. Durant més de trenta anys hi havia hagut Convergència i Unió a l'ajuntament, i ara era la primera vegada que hi havia possibilitat de canvi. Quan vaig sortir de la sala de plens vaig trucar corrents a la meva mare dient-li: «Alo t'espantis, però...»

—A què atribueixes que et votessin a tu? <j,Que t'hi has integrat molt, a Cervera?

—Fa vint anys, que visc a Cervera. I la meva dona n'és filla.

—Com la vas conèixer, la Montserrat?

—A l'escola, concretament a Pallejà. Som mestres tots dos.

—Tu tens Magisteri, però també una llicenciatura, oi?

—Sí, sóc llicenciat en pedagogia. Havíem treballat a Barcelona i rodalia, després a Navarres, i després vam fer l'opció d'anar cap a la Segarra. Vam treballar tots dos al poblet de Sant Antolí, a la Ribera d'Ondara. La Montserrat encara hi treballa. Baixant de la Panadella és el primer poble que es troba. Jo hi vaig ensenyar pràcticament deu anys, i més tard vaig aprovar oposicions a institut i vaig treballar sis anys a Guissona. I ara feia quatre anys que treballava a Inspecció d'Educació, a Lleida, havent passat també unes altres oposicions.

—I ara, de cop i volta, canvi de feina. Perquè ser alcalde de Cervera vol dir, és clar, dedicació exclusiva.

—Sí. No podria fer d'alcalde a estones. Cada dia, cap a l'ajuntament falta gent, a dos quarts de nou del matí, i a vegades torno a casa a les onze de la nit.

Cervera és la capital de la comarca de la Segarra, situada a la vall del riu Ondara. En la guerra de Successió es va posar del costat de Felip V i n'obtingué nombrosos privilegis, com ara la Universitat. És una ciutat amb molta història. L'edifici de l'ajuntament, dit allà, com a Lleida, paeria, és d'estil barroc. L'església de Santa Maria és d'estil gòtic. I l'antiga Universitat és d'estil neoclàssic.

—Et veig tranquil: t'ho has sabut agafar bé.

—M'ho he agafat com un tema de responsabilitat. Ara som a mitja legislatura; ja han passat un parell d'anys.

—Quants habitants té Cervera?

—Nou mil cinc-cents, segons el padró.

—Com Ripoll, si fa no fa.

—És una mica més gran, Ripoll, que passa de deu mil, segons el padró.

—iÉs encara molt accessible, l'alcalde, a Cervera?

—Molt, molt.

—iLa gent t'enganxa al vol, o passa per la secretària?

—Els demanes que truquin, si t'han de comentar alguna cosa, a fi que els puguis atendre degudament; però és igual: un cop has sortit de l'ajuntament saben on sóc, o em troben pel carrer i em paren. No pots desconnectar mai.

—Però, t'han acceptat bé sense ser fill de Cervera?

—Penso que sí. L'alcalde immediatament anterior tampoc no era ben bé de Cervera, però sí d'un poble del costat. El meu cas és el primer d'una persona ben bé de fora.

—I no t'ho retreuen, això?

—Home, la revista local, la primera pregunta que em van fer va ser justament aquesta. Cal dir, però, que a Cervera hi ha un 23% d'immigració. No és broma, eh? A Tàrraga, no, però a Cervera sempre s'havia donat el cas que els alcaldes eren gent molt vinculada a la ciutat.

—Cervera té molta història.

—Cervera és un encreuament de camins. I això» ha marcat la història. Era on es feien els pactes, les trobades, una ciutat medieval... S'hi va constituir la Diputació de les Corts Catalanes: l'any 1359, segons un document que és a l'arxiu, es reuneixen en un edifici que encara hi ha, al carrer Major, i al mateix lloc hi ha la cambra de Jaume Balmes, que va ensenyar a la universitat de Cervera, etc. Al carrer Major de Cervera hi ha explicats molts fets de la història de Catalunya.

—Hi deu haver molts historiadors.

—Molts. Deu ser la ciutat amb més historiadors per metre quadrat.

Avui Cervera continua essent lloc d'encreuament: s'hi enllacen l'Eix Transversal i l'autovia A-2. Hi ha el Museu del Blat i la Pagesia, el Duran i Sanpere, d'arqueologia i història local, el monument a Catalunya, d'en Subirachs, el singular i antic

muntatge de tocar campanes, el carrer de les Bruixes, la Passió, l'Aquellarre...

—[^]Saben alguna cosa, a Cervera, de Moià?

—Ahir (12 d'abril) hi havia una excursió a Moià de la Penya Ciclista de Cervera. Vaig trucar, un dia, al Montràs perquè poguessin anar al museu. Però els de Cervera, cap a Moià no hi tenen tirada. A la gent vinculada a l'agricultura encara els sona, Moià, per la Granja; o els més vinculats a la història, és clar, saben coses de Moià, però... I encara ara, amb l'Eix, la gent ha començat a descobrir Manresa.

—Moià, ara, et veu poc, és clar. Deus visitar la mare...

—Sí, no tant com desitjaria.

—Perquè, un dia normal, què fas?

—(Agafa l'agenda electrònica) Mira: dimarts 14 d'abril: a les nou ve una veïna que té un problema de sorolls; a dos quarts de deu tinc una reunió amb el tècnic de la casa per tema d'obres; a dos quarts d'onze tinc una altra reunió per a organitzar els actes del 650 aniversari de la fundació de la Diputació de les Corts Catalanes; a les dotze, tinc el tema d'unes subvencions que estem demanant; a la una, una comissió amb els sindicats de la Paeria; a les cinc de la tarda, una trobada amb presidents d'escals... Bé, fins a les set de la tarda ho tinc pràcticament tot ple.

—Quins grans problemes teniu, ara, els ajuntaments?

—La crisi econòmica. La paeria és, per dir-ho així, una de les empreses més grans de la ciutat, perquè té vuitanta-sis treballadors, sense comptar la gent del Conservatori Municipal, que funcionen per un patronat. Però quasi noranta nòmines són una despesa de més de dos-cents mil euros cada mes.

—Duarrrt el temps que 1a que ete alcalde, has tingut contactes amb tots els consellers de la Generalitat?

—No ben bé amb tots. Amb en Nadal hem tingut molt contacte. Amb en Cas-

tells, d'Economia, no directament. Amb Marina Geli, de Sanitat, sí, perquè estem fent el CAP

—Com a Moià.

—Sí. Una ampliació. Amb Maragall, la Tura també, la Serna, de Treball, amb Huguet, d'Indústria... Amb Ausàs, de Governació, no gaire, però també fa més poc. Amb el conseller de Cultura hem tingut molta relació, per la Universitat.

En Joan és fill d'en Francisco Valldaura, ja traspasat, persona molt vinculada al Club Esportiu Moià. D'ell, en Joan ha heretat la vocació de dedicar-se a promoure l'activitat esportiva; i, a Moià, havia practicat molt la natació.

—M'havia passat més d'un estiu, senyer, a la piscina fent cursets.

—Als teus fills, els has ensenyat a nedar.

—Jo, no. Però tots n'han après: n'Axel, que té vint anys, l'Aina, que en té setze, i l'Aura, que n'ha fets nou.

—No deus tenir gaire relació amb gent de Moià, actualment.

—No gaire. Amb en Josep Ramon Arisa ens hem anat veient.

—Sou amics. Havíeu nedat junts. Treballa a la Generalitat, oi?

—Al Departament de Salut.

Acabem. El paer en cap, és a dir l'alcalde, és un home il·lusionat amb la seva feina. Es veu a primer cop d'ull.

—Ara, amb la crisi, vivim moments difícils. La gent ve a l'ajuntament i ho demana tot: menjar, pis, feina... De menjar no en tenim: col·laborem amb Càritas. Feina: tenim una borsa de treball, però si les empreses no ens porten ofertes... Pis: tenim una oficina d'habitatge, però si tampoc no hi ha ofertes... Segui com sigui, la gent, on acudeix primer és a l'ajuntament. Una cosa són les grans inversions (carrers, centre cívic, etc.), però preocupa el dia a dia de la gent que no té recursos.

—Continues mantenint el contacte amb el món de l'educació?

—Sí, sempre que puc. És el meu ofici,
;’ m’agrada. Aquesta etapa com a alcalde
serà puntual, em sembla. Encara que no
es pot dir mai què farem demà, és clar.

El futur sempre resta obert. Moltes
gràcies, Joan.

Carles RIERA

PUBLICACIONS

En aquesta secció donem compte de publicacions relacionades amb Moirà o el Moianès o bé d'informació publicada sobre la nostra vila i rodalia i la seva gent. Distingim tres apartats: llibres, revistes i diaris.

Llibres

En l'apartat de llibres, aquesta vegada hem vist *Els ocells del Moianès. Guia completa de totes les espècies*, de Montserrat Clapers Aibar, Isabel Casas Navarrete, Pilar Clapers Aibar, Anna M. Marquès Torres, Pilar Espuha Figueres, M. Àngels Baldellou Pueo, editat per Raima (Moirà 2009). És un agradable volum

de 176 pàgines, amb moltes fotografies d'ocells, a tot color, fitxes d'espècies, itineraris, índexs, etc.

Revistes

En l'apartat de revistes editades a Moirà o rodalia, hem vist:

—el número 121 (I trimestre 2009) de *Palestra*, portaveu de l'esport moianès, amb 20 pàgines de temàtica esportiva;

—el número 65 (març 2009) de *La Crinca*, revista de l'Escola Pia, elaborada pels alumnes de sisè de Primària, amb 36 pàgines de temàtica escolar;

—el número 57 (abril 2009) de *Guaitau!*, full informatiu mensual de la comunitat dels Avets, amb 3 pàgines en format digital;

—el número 2 (abril 2009) de *Casal*, butlletí informatiu del Casal de Moirà, amb 6 pàgines sobre aquesta entitat;

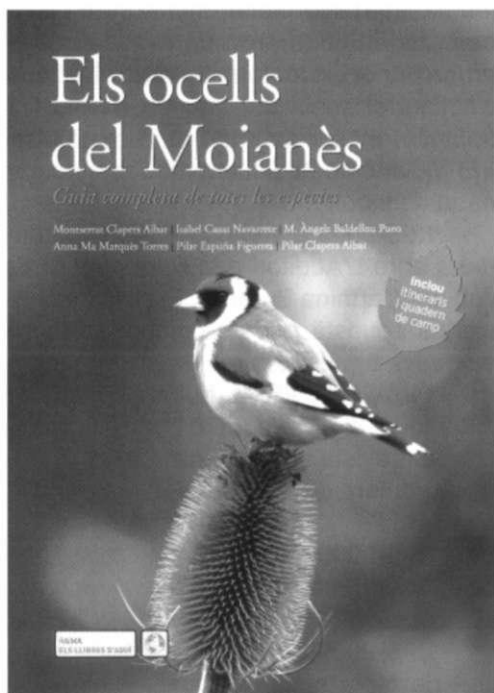
—el número 6 (maig 2009) de *Les Notícies del Museu*, butlletí informatiu del Museu de Moirà, les Coves del Toll i l'Arxiu Històric de Moirà, amb 4 pàgines.

Diaris

Passant als diaris, hem trobat les següents notícies (que donem per ordre cronològic i, si no diem res, es tracta del diari manresà «Regió 7») d'interès per a Moirà i rodalia i la seva gent:

—28-2-2009 (*Avui*): «El gran guinyol de Marcel·lí Antúnez», article sobre la «performance» titulada *Metamembrana*, signat per la crítica d'art Pilar Parcerisas.

—28-4-2009: «Enxampen un veí de Moirà sense el permís de conduir».



—29-4-2009: «Tot ens ho fem nosaltres; som una empresa familiar», breu entrevista a Iñaki Aguaviva, empresari de Castellterçol, dins la secció «De casa». La «meteoimatge» són unes tulipes d'un jardí de Moià, fotografia tramesa a la redacció per Carles Illa Casanova.

—30-4-2009 (*El 9 Nou*): «Victòria de David Sánchez, ciclista de Moià, a l'Open Giant en BTT».

—1-5-2009: «Els escolars de Moià aprenen formació viària». «La història és feta de grandeses i de misèries», breu entrevista a Jaume (el diari deia, per error, Joan) Clara, bibliotecari i historiadore de Moià, dins la secció «De casa».

—2-5-2009: «Bolets de primavera: Troben múrgoles de mides inusuals al Moianès».

—6-5-2009: «El soroll dels boxers quan passen de mà en mà em relaxa molt», breu entrevista a Pere Monrós, puntaire de Castellterçol, dins la secció «De casa». La «meteoimatge» és un clat de tulipes d'un jardí de Moià, foto enviada a la redacció per Franciscà Guiteras.

—7-5-2009: «El patrimoni s'ha de fer turístic sense perdre de vista que l'hem de conservar», entrevista d'una pàgina a Marta Fàbrega, directora del Museu de Moià, amb motiu de la celebració del Mercat de la Prehistòria. Signa l'entrevista David Bricollé, que defineix l'entrevistada com «una geòloga amant del patrimoni». S'hi destaquen les següents frases: «La cova del Toll és un recurs natural i, com a tal, hi haurem d'establir una limitació de visitants que hem de definir». «El Parc de la Prehistòria ens ha de permetre fer un salt endavant. Volem que el visitant palpi la prehistòria, la visqui».

—8-5-2009: «Una mirada còmplice a l'art actual. La galeria manresana Rua X d'Art inaugura avui una mostra amb el treball més nou d'Àngels Freixanet (filla de Moià i resident a Manresa) i Roser Oduber (resident a Calders)», reportatge d'una pàgina i mitja, signat per Pau Brunet.

—9-5-2009: «La temperatura mitjana de Catalunya ha pujat 0'2 graus per dècada el darrer mig segle», titular de primera pàgina, ampliat en les pàgines del «Tema del dia», que també diuen: «Moià ha estat un dels punts de referència del Servei Meteorològic per a constatar l'escalfament», i s'hi inclou una breu entrevista a Carles Illa Casanova, observador a Moià del Servei Meteorològic de Catalunya. «Coves del Toll de Moià multiplica per 4 el nombre de visitants en 10 anys. L'any passat es van superar per primer cop els 20.000 usuaris des que es van obrir el públic. Demà hi haurà Mercat de la Prehistòria».

—10-5-2009: «Evacuen durant quinze minuts el pavelló de Moià per un incendi a la teulada». La «meteoimatge» és una resclosa del riu Llobregat, prop del Pont de Cabrianes, fotografia tramesa a la redacció per Carles Illa. «La carn de conill forma part de la dieta mediterrània», breu entrevista als germans Jaume i Joan Soler, que dirigeixen un escorxador de conills a Calders, dins la secció «De casa».

—12-5-2009: «Veïns de Moià posen les bases d'una plataforma contra l'augment de l'IBI^ Un grup de ciutadans s'agrupa per la disconformitat amb el fet que s'apliqui el coeficient màxim. Només 11 pobles van aplicar l'1'10% l'any 2008». «El Moianès estudia la gestió mancomunada dels polígons».

—12-5-2009 (*La Vanguardia*): «Ibercamera abre L'Auditori a la Fura dels Baus con un "Carmina Burana". El cicló de conciertos apuesta por los compositores en su nueva temporada».

—14-5-2009: «Si la fruita és bona és igual que sigui d'aquí o de Filipines», breu entrevista a Montserrat Cunill, fruitera i verdulera de Moià, dins la secció «De casa».

—15-5-2009: «Un veí de Moià dona positiu en una prova d'alcoholèmia a Manresa».

—16-5-2009: «La plataforma contra l'IBI de Moià reclamarà un govern local

d'unitat. El col·lectiu promourà una recollida de firmes per a exigir la rebaixa de la contribució i una auditoria. Taller de pancartes, avui. La plataforma convoca una concentració sorollosa el dia 28».

—17-5-2009: una de les quatre persones consultades en la secció «Enquesta» és la moianesa Isabel Moreno. «Més pancartes diuen prou a Moià. La plataforma opositora a l'augment de l'IBI afegeix uns 40 cartells més en una tarda. La plaça del Colom va ser l'escenari on es van pintar diverses pancartes, ahir a la tarda». «Portar una botiga té més coses positives que negatives», breu entrevista a Maria Rosa Aret, botiguera de Moià, dins la secció «De casa».

-19-5-2009: «El ple municipal de Calders aprova un acord pel dret a l'autodeterminació».

-21-5-2009: «El regidor d'Hisenda de Moià, Àngel Cabeza, plega en plena crisi de l'IBI. Al·lega motius personals, però admet que la situació de l'ajuntament és crítica», notícia de primera pàgina ampliada a l'interior. «El Judo Moià va organitzar un trofeu infantil». «Si trobo un accident, encara m'afecta molt», breu entrevista a Antoni Arenas, caporal de la policia local de Moià, dins la secció «De casa». La «meteoimatge» són unes dents de lleó a prop d'un camí de Moià, foto enviada a la redacció per Agustina Martínez Paixau.

—22-5-2009: «La plataforma de Moià inicia la recollida de firmes per a reclamar la rebaixa de l'IBI. El document s'entrarà a l'Ajuntament quan el col·lectiu ciutadà hagi obtingut el suport suficient. La plataforma ha organitzat per a avui un acte informatiu». «Collsuspina acull una trobada d'ADF amb la del Moianès».

—23-5-2009: «L'alcalde de Moià reacciona i ofereix una rebaixa de l'IBI l'any que ve. Montràs defensa que el clima crispat es deu a la "manca d'informació"», notícia de primera pàgina, ampliada a l'interior: «Montràs anuncia una rebaixa de l'IBI per a l'any vinent que no calma l'ànim dels veïns. Nombrosos assistents van haver de seguir l'assemblea des de l'exterior del local, ple a vessar. L'alcalde encarregarà una auditoria. Moianesos preocupats pel volum del deute volen responsables».

—24-5-2009: la «meteoimatge» és un roser d'una casa de Castellterçol, fotografia tramesa a la redacció per Joan Capdevila.

—25-5-2009: «A Moià, la indignació per l'increment de l'IBI no es desinfla amb la dimissió del regidor d'Hisenda», notícia de primera pàgina, ampliada a l'interior: «La protesta popular i la crispació pels increments del rebut de l'IBI continuen a Moià. Abans del ple municipal de dijous que ve hi ha convocada una cassolada popular. Tensió en el ple extraordinari



**CLÍNICA
PODOLÒGICA
MOIÀ**

DP. Carme Mendoza Sacra
Nº Col. Podologia 1.113 / Nº Col. Infermeria 34.996

TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

celebrat per donar compte de la dimissió del regidor d'Hisenda».

-25-5-2009 (*El 9 Nou*): «Moià es revolta per l'augment de l'IBI. Les explicacions de l'alcalde, de CiU, no convenen els veïns».

-26-5-2009: «L'ADF del Moianès acull una trobada que reuneix més de 400 persones a Collsuspina».

—27-5-2009: «En els conflictes de veïnat, és millor deixar que passin vuit dies», breu entrevista a Manel Ponsa, jutge de pau jubilat de Calders, dins la secció «De casa».

—28-5-2009: «Caria Ubasart (Judo Moià) guanya la medalla de plata en el campionat d'Espanya, categoria cadet, celebrat a Alacant».

—29-5-2009: «Cassolada popular. Una gentada fa sonar el rebuig a l'IBI a Moià», notícia de primera pàgina, ampliada a l'interior: «Uns 350 moianesos manifesten el rebuig a l'IBI amb una cassolada de dues hores. La concentració es va fer davant l'ajuntament des de mitja hora

abans de l'inici del ple municipal. Cil aprova les bonificacions promeses de 40%».

-29-5-2009 (*El 9 Nou*): «Uns 20C veïns fan una cassolada contra la pujada d'impostos a Moià. El soroll de la concentració va afectar fins i tot el desenvolupament del ple d'aquest dijous al vespre».

—30-5-2009: «Una regidora de Moià permet que s'aprovin les propostes de l'oposició. L'abstenció de Iolanda Burdó la dimissió d'Àngel Cabeza donen la victòria al pla econòmic d'ERC i PSC», notícia de primera pàgina, ampliada a l'interior: «CiU no preveu fer un executiu d'unitat». «Castellcir posa la cloenda a projecte edu.moianès».

-30-5-2009 (*La Vanguardia*): «La Fura baha de agua, fuego y luz "El ocaso de los dioses". La òpera culmina la "Tetralogia" del Palau de les Arts de València».

-31-5-2009: «L'accident d'un ultralleuger a Moià fa dos ferits de caràcter lleu».



**LA MUNTANYA
DEL MARBRE S.C.P.**

Taller: Carretera de Vic, núm. 74 - **MOIÀ**
Tel. 93 820 80 96 - Fax 93 839 91 58
Tel. mòbil 608 192 380 - 629 189 292



**MARBRES - PEDRES I GRANITS
SILESTONE I COMPACSTONE**

Demani'ns pressupost!

Obert: feiners i dissabtes matí

PÀGINES DE L'INSTITUT



Viatge a Berlín

Els alumnes de segon de batxillerat van viatjar a Berlín. La sortida va ser el diumenge dia 29 de març a les cinc de la tarda i la tornada cap a les deu del vespre del dia 3 d'abril. Però tot havia començat molt abans. Al principi tot eren nervis: costos, organització, el temps que ens faria, grup final d'alumnes, professors acompanyants, la confiança... Per a alguns era el primer cop que travessaven fronteres, per a molts seria el darrer viatge amb els companys de tants anys d'escolaritat. Érem, en total trenta (27

alumnes i 3 professors), que ens avinguérem molt bé.

El viatge va començar i acabar a Moià amb un autocar de l'empresa Mir; entre mig, dos vols i molts desplaçaments en transport públic per Berlín i rodalia. Ens vàrem allotjar al Generator Hostel, situat a la part est de la capital alemanya, que va estar sota govern comunista durant l'època del mur. L'edifici és el resultat d'un antic bloc d'apartaments, la part interior del qual es va buidar completament i es va condicionar amb habitacions de diferents mides, austeres però com-

El grup de l'IES Moianès a Berlín



pletes, netes i molt lluminoses, que són les que vam ocupar nosaltres.

Un cop arribats a les nostres respectives habitacions i deixades les pertinences va començar la nostra descoberta de la ciutat. Vam improvisar una passejada nocturna fins gairebé al centre. Tots ens vam adonar de seguida de les dimensions de la ciutat, ja que la caminada i la il·luminació nocturna ens apropaven molt a poc a poc a un dels punts de referència més importants: la torre de la televisió, un dels símbols de Berlín. Quan ja hi érem força a prop, i tenint en compte que no estàvem disposats a fer provatures de transport públic nocturn, vàrem recular també a peu, a pas més que lleuger, per arribar a l'Hostel i anar a dormir. Feia fresca, però va anar bé per a agafar una mica el to intens del que serien els dies vinents.

L'endemà una simpàtica guia pèl-roja de pare alemany i mare espanyola que es deia Elena ens va venir a buscar. Duia una cadira de rodes per a en Maurici i moltes ganes de fer-nos de cicerone. Va ser ella qui ens explicà la forma més econòmica i practica de moure'ns per la ciutat. Férem un recorregut pel centre, que ens serví d'introducció i resum del que seria la resta de la nostra estada a Berlín: Alexanderplatz, Nikolaiviertel, Museuminsel, Unten den Linden, Zoologischer Garten, Check Point Charlie, Potsdamerplatz, Kurfürstendamm... Ens va anar de primera. A la tarda, i després d'una estona de cua, vàrem poder visitar el parlament alemany (Reichstag), des d'on hi ha unes vistes fantàstiques sobre el centre de la ciutat. D'aquí vam baixar passejant cap a la Porta de Brandenburg (Brandenburg és l'estat federal on està situada la ciutat). Una mica més enllà, el monument commemoratiu de l'holocaust jueu, una mena de mar de tombes onejants força singular. El contrast entre la simbologia de la Porta i aquesta macroescultura indueix a reflexionar sobre la

immensitat d'aquella bestiesa... I cap al Generator, que ja hi ha gana!

El dimarts teníem hora reservada al Pergamonmuseum, institució de referència sobre cultura clàssica. Hi destacava aquells dies una exposició sobre les divinitats de la cultura greco-llatina, on ressaltaven particularment les escultures que les representaven. Després d'admirar la magnificència del contingut del museu necessitàvem refer-nos, reposar energies i, com que ja era hora de dinar, vam fer un picnic al Lustgarten, a l'entrada de l'Illa del Museu (Museuminsel), prop de la catedral. A la tarda ja hauria anat bé una migdiada, però vam decidir d'anar al Museu de la Tècnica Alemany (Deutsches Technikmuseum) i al Museu Jueu. Tots dos ens varen impressionar. El primer va resultar molt atractiu per a la majoria que hi anàrem, pel seu contingut divers i detallat; el segon destaca pel disseny de l'edifici (ple de sentit simbòlic) i per un contingut documental extensíssim i molt ben presentat. Globalment, aquest segon connecta més amb el factor humà, ja que, vist de dalt a baix —que és com cal visitar-lo, literalment—, es pot arribar a la conclusió que en conjunt és una gran reivindicació del dret dels jueus a ser considerats alemanys de primera, ja que de les aportacions documentals se'n desprèn que ells consideren que han contribuït com qualsevol altre connacional a la construcció d'Alemanya. Aquesta reivindicació impressiona, i comunica com és de difícil a vegades ser reconegut com a igual pels considerats autòctons tot i haver fet l'esforç d'integració i no sentir-te'n reconegut. Feta aquesta darrera visita, anem cap a l'alberg; altre cop cal reposar energia, i les cames ja en tenen prou.

El dimecres vàrem marxar als afores de la ciutat, concretament a Sachsenhausen, on es troba encara una part del que havia estat el camp de concentració

del mateix nom. L'interior, amb els límits encara ben definits i amb algunes de les dependències vistables, conté diferents museus i exposicions, on la dimensió humana de la tragèdia del passat es va transmetent, com una pluja fina però àcida, i et va xopant fins al moll de l'os. La tarda, ja altre cop a la capital, lliure, a discreció: botigues, passejades, sempre en grups d'un mínim de cinc membres. N'hi va haver que vam aprofitar-ho per a pujar al Fernsehturm, altres per a anar a la catedral dels protestants, assistir a algun concert o a la plaça més moderna: Potsdammerplatz. A les nou del vespre, tothom a sopar al Generator.

El dijous al matí, una altra sortida de la gran ciutat, cap al sud-oest, on es troba Potsdam, antiga ciutat imperial, una mena de Versalles de la dinastia dels Hohenzollern. Arribant-hi, a l'estació mateix ens van fer l'oferta d'una visita guiada. Després de negociar-hi una mica, vam pujar a un autobús de dos pisos —que compartírem amb uns anglesos, que viatjaven al pis de dalt— i el guia, l'Eduardo, d'origen xilè, ens va amenitzar i culturitzar amb els aspectes més entenedors d'aquesta bella ciutat. El moment més impactant per a alguns va coincidir amb el de la visita a l'indret exacte on Truman, Stalin i Churchill es van «repartir» el món, pactant-hi la sortida de la II Guerra

Mundial. Dinar a discreció i cap a Berlín, on ens queda per visitar l'antic mercat del barri jueu, amb botigues molt bufones i un aire de ciutat amb història i vida, cosa que trobàvem a faltar en les altres parts de la ciutat, per la seva monumentalitat i joventut. L'última nit vam fer una sortida per prendre un refresc i fer un brindis conjunt. Molt maco.

Per al divendres no vàrem preveure cap activitat conjunta: fer les maletes, darreres compres i visites, passejades amb bicicleta i comiat de la ciutat. Autocar cap a l'aeroport, embarcar (quina paraula?; si parlem de pujar a un avió, com és que no diem enavionar?) i cap a Barcelona.

Ara, un cop aquí, la sensació de quan érem allà no pot ser millor: bon temps, una gran ciutat plena d'històries interessants, alumnes responsables i complidors, guies atentes i pacients i bona companyia.

Què ens ha quedat per veure? Segur que moltes coses, però n'hem vistes moltes i interessants. La sensació a l'arribada al Moianès va ser de satisfacció; cansats però satisfets. Sembla que l'objectiu global dels qui hi vam ser s'ha acomplert. Ho celebrem!

Albert, Jordi i Miquel

✓ LAMINES IMPERMEABILITZANTS
✓ PREPARATS ASFÀLTICS
✓ MÀSTICS I PERFILS PER A JUNTS
✓ AÏLLADORS TÈRMICS I ACÚSTICS

✓ ADITIVS PER A MORTERS I FORMIGONS
✓ PINTURES PER A LA CONSTRUCCIÓ
✓ PRODUCTES ANTICORROSIUS

ASFALTEX
Prestigi en Impermeabilització

Ctra. Molins de Rei a Rubí, km. 7,3 VALLDORÈIX (Barcelona) ☎ 936 747 112 · Fax 935 894 393 E-mail: asfaltex@adv.es http://www.asfaltex.com

PENSAMENTS CAÇATS AL VOL

Qi busques una mà ben disposada per a ajudar-te, la trobaràs al capdavant del teu braç.

Val més callar i que els altres es pensin que ets un idiota, que no pas parlar i demostrar-ho.

L'important no és saber, sinó tenir el telèfon del qui sap.

Avui dia deu ser molt difícil cometre un pecat original.

Viure als núvols no és gaire aconsellable. Però encara és pitjor saltar pel dret.

Aquells que riuen gaire quan les coses els surten a l'inrevés, és perquè ja saben a qui donar-ne la culpa.

La ignorància ens fa equivocar, i les equivocacions ens fan aprendre.

La lluna i l'amor, quan no creixen, minven.

Sebastià CODINA
(«Vacarisses», gener 2008)

CAMPANADES

El segle de la bondat i la decència

Certament que buidar els armaris per donar la roba usada, encara en bon estat, als pobres d'ací o del Tercer Món, mereix lloança. Ara bé, Margarita Rivièr, en el seu llibre, publicat fa poc, *La dècada de la decència*, fa notar que alguna d'aquestes campanyes la fa sospitar, perquè, com a periodista, sap que són promogudes pel capital. Aquest es proposa d'incitar-nos al consum fent-nos-el justificar als propis ulls amb la idea que, al mateix temps que comprem roba nova, fem una obra bona donant la renovada.

Als Estats Units d'Amèrica, que sempre volen ser pioners de bondat i de decència, la productora de melmelades Ben Jarry fa propaganda dels seus productes dient: «Compri les nostres melmelades amb consciència social, perquè les fem amb nous i castanyes de canjú procedents de l'Amazònia i els guanys repercuteixen en benefici de la gent d'aquelles selves.»

L'autora esmentada sospita de les bones intencions de multinacionals, en general, arreu del món, expoliadores.

Somiar és fer cine

Com tothom, jo tinc l'experiència que somiar és fer cine. Penso que els directors cinematogràfics han d'aprendre molt del moviment de les imatges dels somnis, si volen que la seva obra sigui simbòlica.

En el cine real, per mitjà del que en diuen el *flash-back*, en el relat hi ha el present amb algun *flash* del temps passat; per exemple, recordant Hitler, ni que sigui un instant, com a ombra furtiva.

Igualment, en els somnis que tenim durant el son, s'hi fan presents persones actuals, però també, en el mateix somni, ens sorpren veure-hi persones (estimades o no) que ja han deixat aquest món, com poden ser el pare, la mare, algun amic i altres que hi apareixen no sabem per què.

La majoria de somnis, si els tenim sovint, representen desitjos reprimits, terrors, estats traumàtics que no podem expressar en conceptes. Somiant, es presenten en imatges visuals, que no sabem ben bé què signifiquen. Trobar-ne la clau, com diria Freud, demana recórrer a la psicoanàlisi. Allò que l'escriptor empordanès Josep Pla anomenava «l'home del subsòl».

Mn. Pere CAMPÀS BONAY

UNA ESCALA PERILLOSA

Cuan una persona va agafant anys s'adona de moltes coses que abans li eren impensables. Els meus pares van morir molt joves i per això no puc recordar el seu decaïment físic o mental, ni les arrugues del seu rostre, ni que haguessin de recolzar-se en un bastó per a caminar. Eren moltes les coses a les quals jo no donava importància. La neu que a l'hivern cobria Moià m'encantava i ens passejàvem pel parc o l'estanyol glaçats sense cap por de caigudes, i si quèiem, ens aixecàvem sense conseqüències. En canvi, ara tinc por d'una caiguda i m'adono que la vida és plena de perills a cada cantonada.

A Moià van fer-nos la plaça Major nova, amb opinions diferents, com passa en totes les coses. Crec que la reforma urbanística va guanyar un premi prestigiós, però no sempre les coses que a uns els poden semblar boniques són pràctiques, i jo diria que l'escala que duu a l'església parroquial és un perill per a la gent d'edat avançada. Els graons es difuminen, i això confon. No saps on acaba l'un i comença l'altre, amb el perill d'ensopegades i caigudes sense el suport d'una barana per a agafar-te. També a la biblioteca pública passa el mateix, però amb la diferència que a la paret hi ha una barana i pots fer la volta per la rampa que et deixa a la porta.

Actualment es construeixen moltes escales com les esmentades, però generalment pinten la punta d'un color diferent o amb pintura fosforescent, i així es veu perfectament on s'acaba el graó i baixes amb tranquil·litat l'escala, amb menys perill d'una ensopegada o una caiguda.

Quan vas agafant anys, t'adones dels perills que de jove ignoraves. Un sot en una vorera pot fer-te perdre l'equilibri, enfilar-te en una escala pot fer-te caure, quan vols calçar-te les sabates de taló

que tant t'agradaven no t'aguanten i, per no deprimir-te pel fracàs, les llences.

A casa dels meus pares tot eren escales: baixos, primer pis amb menjador, saleta i cuina, segon pis amb dormitoris i en el tercer la golfa. Mai no m'havia adonat, fins que en vaig ser fora, de la incomoditat d'aquell habitatge. Pujava i baixava corrent aquells graons sense que em cansessin i mai no havia caigut ni ensopegat, i fins crec que, quan els fregava, els estimava, perquè tenien la flaire de les persones de la família.

Els temps han canviat. He perdut pares i germà, i amb ells molt del meu passat, però també el meu cos ha perdut moltes coses que són irrecuperables i, encara que un dia lluminós et creus jove, tot et recorda que estàs entrant en un pla que quasi no té futur. Quan viatges en autobús o metro i el recinte és ple, sempre hi ha una persona que et cedeix el seient; si acompanyes els fills o néts a comprar-se alguna cosa, l'empleada et brinda una cadira?, si mercaderes qualsevol electrodomèstic que té el botó massa baix, el venedor te'n mostra un altre de més còmode per a la teva edat. Quan ens fem grans evitem els perills, perquè poden tenir males conseqüències. La joventut no els veu enlloc i gaudeix posant el seu cos a prova en coses difícils, generalment sense prendre mal, i els infants rodolen com pilotes i en surten indemnes.

Crec que, on es veu un perill, s'hauria d'evitar, i no crec que pintar una ratlla de color viu a l'escala de l'església disparés cap pressupost, i la gent baixaríem amb més seguretat i tranquil·litat. A vegades, quan es corregeix una cosa, és quan el mal ja està fet i llavors s'esmena. Val més prevenir que curar. Són petites coses que poden evitar mals majors.

Agustina CANTÓ

POEMES PREMIATS

En els Jocs Florals de la Ginesta d'Or o del Rosselló, celebrats el diumenge dia 17 de maig a Perpinyà —i dels quals un dels matenidors i mestres en gai saber és la moianesa Josefina Pons i Puigcorbé—, van resultar premiats amb «grans medalles» dos autors moianesencs: Josep Fàbrega i Selva, de Calders, i Glòria Pons i Puigcorbé, de Moià. Bo i felicitant ambdós, ens plau de reproduir els respectius poemes, que copiem del llibret publicat pels organitzadors dels esmentats jocs florals.

ELS DOS AVETS DEL CANIGÓ

El dia s'ha llevat ric de promeses
i amb mil torçals de grisos vellutats
al Pirineu, que amb les veles esteses
és un camp de palestres i combats.

I al cor del Canigó, tallant l'obaga,
la llança engallardida d'un avet
dibuixa amb ventre i pell fent ziga-zaga
dues vides, paranys de llum i set.

Som dues serps de corfa clivellada,
som la flama d'un foc que té mil anys,
una trena amb dos blens tota embullada,
dues llengües de plom, dos escarcanyes,

dos espasins d'acer que s'entrenuen
i dos estels de verd buscant el blau,
regalim d'una font que s'acorrueu
engolits per l'entranya de l'afrau.

Som dos cors que bateguen cara a cara,
som dos penells que acacen l'infinit,
som dues sangs, dos plors i una alimara
amb una sola veu i un sol neguit.

Tothom en sap l'arrel i la nissaga,
i quins records la neu ens ha deixats,
i com ens vam trobar en aquesta obaga,
i quin desig ens féu créixer abraçats.

Alçats com brolladors, brandant quimeres,
llescant el cerç, el griso i el mestral;
som aquells dos amants que en les cingleres
vàrem plantar el sement que fa immortal.

Hissem al vent la verda cabellera
i cada bessa es gronxa dins del blau
i cerca un raig de sol i en fa senyera
i la planta al bell mig d'aquest palau.

I si fóssim la lluita a mort o vida
de dos rebolls amb una sola arrel
i cada entalla fos una ferida
afaiçonada amb un punyal de gel?

/I si fóssim, sembrats a la carena,
el símbol de mil anys del fosc combat
d'aquest país, que es lleva la cadena
per abastar camins de llibertat?

Ningú no ho diu, però la llum que esclata
sembrant d'or i de sang tots els camins
ens assenyala un nord on fer barata
i on oblidar la por, gitar els botxins

i fer-nos cavallers, brandar l'espasa,
muntar en un cavall blanc i matar el drac;
i renéixer en la cendra que es fa brasa
i en un futur de sol, lluny de l'obac.

Units, i separats per lleis estranyes,
el present ens manté encara lluitant.
Som i serem germans en les muntanyes
on vam néixer plegats: pit i endavant!

Josep Fàbrega i Selva

ESTIC SOLA

Estic sola, ningú m'acompanya;
quina nit que m'espera, Senyor!
Sento al cor una dèria estranya
que m'emplena de nou de buidor.

És l'oblit? És el somni d'un dia?
La quietud d'aquest cim adormit?
Es una ànsia que dins meu naixia
i encenia d'amor el meu pit?

He somniat potser massa vegades
un amor que ara no puc sentir,
una pau que les meves errades
han trencat, i no es pot afegir.

I el meu cor, tot vençut per la dèria
d'un encís que jo creia ben meu,
m'ha deixat en la meva misèria
oblidant-me també del bon Déu.

Quin ofec dins el cor, quan la flama
s'apagava i em feia tant mal!
Ja no tinc dins el pit qui reclama
ni un alè, tot em sembla banal.

Tot és buit, tot és trist, tot mentida,
ni una espurna no albiro de llum,
tota jo, amb angoixa, entristida,
per l'amor que m'omplí de perfum.

Estic sola a la meva muntanya!
Tanmateix, però qui ho sap? I el cor dol,
envoltada de pau molt estranya
no he sentit ni un petit rossinyol.

Glòria Pons i Puigcorbé

LES MILLORS SOLUCIONS
PER A LA VOSTRA CUINA

MOIÀ CUINES
Creació Disseny

CUINES PLENES DE VIDA,
AMB LES TENDÈNCIES MÉS
ACTUALS EN DECORACIÓ

DISSENY PERSONALITZAT

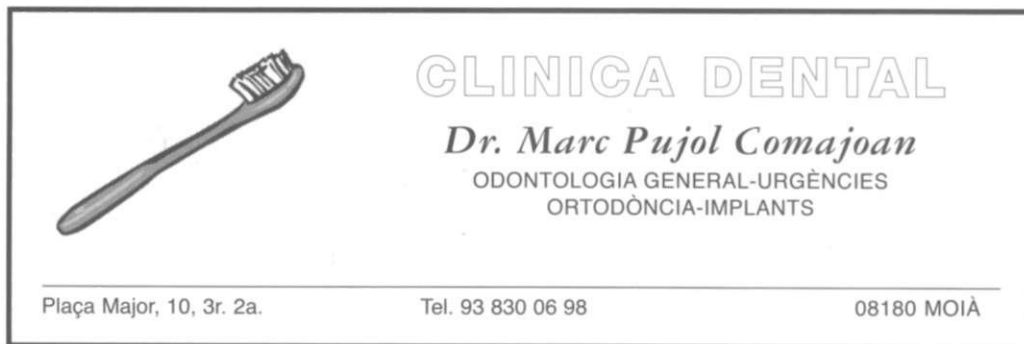
Ctra. de Vic, 22-24
08180 Moià
Tel./Fax: 93 820 84 93
moiacuines@gmail.com





CLINICA DENTAL
Dr. Marc Pujol Comajoan
ODONTOLOGIA GENERAL-URGÈNCIES
ORTODÒNCIA-IMPLANTS

Plaça Major, 10, 3r. 2a. Tel. 93 830 06 98 08180 MOIÀ



NECROLÒGIQUES

Per a la nostra mare Josefa Bujons Salada



(Text llegit al final de les exèquies, el 18 de maig)

Fa pocs dies la nostra mare ens deia que la seva vida havia estat com «un girar d'ulls». També ens deia que es conformava amb tot el que la vida li havia ofert, donat i exigit. Va expressar, fins als últims moments de la vida, que estimava tothom. Aquestes tres afirmacions, destacades d'entre moltes d'altres, esdevenen per a nosaltres un veritable llegat, un referent d'excepció.

La nostra mare ha trobat molt breu la seva vida malgrat que ha estat dura, difícil i plena de sacrifici i abnegació. Ens trenca el cor, però al mateix temps ens alimenta l'ànima, aquesta lliçó de conformitat i coherència que ha constituït l'eix central i motor de la seva vida, una vida que ha hagut d'anar redirigint i que ha estat molt diferent de la que probablement havia somniat. Volem, per tant, parlar de la nostra mare amb fortalesa i serenitat, virtuts que posseïa amb escreix i de les quals ha donat testimoni fins al final, tal com saben els qui la coneixien. Aferrada a la vida, a l'amor i a l'abnega-

ció, la Pepeta ha marxat feliç i contenta, tal com era ella, donant gràcies per tot.

Sempre hem parlat molt amb la nostra mare, i aquestes últimes setmanes hem repassat la seva vida, les alegries i les tristeses, els goigs, els patiments, i hem vist com gaudia de cada moment que se li dedicava, de cada acció que feia palesa l'estimació que tots li professem. En el recordatori que us hem lliurat hi figuren unes mans, mans obertes; són les de la nostra mare, de la Pepeta. Hem triat aquest símbol perquè creiem que, a més de molts d'altres, s'ajusta a una de les característiques més destacables d'ella: la feina. Mans que n'han feta molta, de feina: han teixit, netejat, cosit molt, han serrat molta llenya, cuinat a dojo, i també han acaronat, consolat, confortat...

La nostra mare ha estat un símbol de vida, amor i abnegació. La seva vida ha estat dedicada als fills, al nostre pare i a la família. A part d'això, la feina. Sí, ha estat una dona feinerera, però també una dona resolutiva i lluitadora, res no l'ha arronsada, f. enormement discreta. És difícil parlar de la Pepeta de cal Carreter o pensar en ella i no associar-la a tots aquests valors que hem anat desgranant.

La Pepeta va néixer al mas Bujons, a Santa Maria d'Oló. Era la tercera de cinc germans, dels quals només l'ha sobreviscut el germà gran, en Rafel. Treballar al món rural del mas des de molt petita, com ella sempre recordava, no va ser fàcil, però la va convertir en una persona de caràcter, valenta, decidida i forta. Va teixir una espècie d'independència al voltant de la seva vida que li permeté de tirar endavant malgrat les poquíssimes oportunitats que el seu temps i la condició de dona li reportaven. Se'n va sortir prou bé. Va projectar en els fills la llibertat que no va tenir, ens va fer forts i ens va ensenyar

a lluitar. Ens va inculcar amb el seu exemple principis i valors que ens han fet créixer en l'amor, la lleialtat, la generositat, la paciència, i a poc a poc cap a la maduresa.

La nostra mare ens ha mostrat sempre el camí de la vida i ens ha acompanyat incansablement fins al final. Ella ha viscut amb alegria els nostres encerts i ens ha donat suport quan ens hem equivocat. Els fills han estat «la vida de la seva vida».

Avui és un dia trist, molt trist i dolorós, d'un dolor molt intens, però, seguint el seu exemple, volem expressar conformitat i resignació, volem tirar endavant, com deia ella, i cercar, encara que amb el cor encongít, la cara bonica de tot plegat.

Volem agrair a tothom que l'ha coneguda i estimada les estones de felicitat que li heu proporcionat. Ens consta que veïns, amics, coneguts, familiars... heu estat importants per a ella.

És difícil trobar persones que, des del silenci de la modèstia, hagin omplert tant d'espai. La nostra mare n'era una. Gràcies a tots per acompanyar-la fins al final i que descansi en pau.

Els fills

Florenci Colet, un home amb memòria



El primer contacte de qui signa aquest escrit amb Florenci Colet i Bach es remunta a vint anys enrere, setembre o octubre de 1989. Era el moment en què

un grup de joves historiadors, encapçalats per la veterania del P. Rossend Casallarch, elaboràvem un treball sobre la crema de Moià durant la Primera Guerra Carlina, de la qual es commemorava el cent cinquantè aniversari. D'aquell treball n'havia de sorgir el primer número de la segona època de la revista *Modilianum*, un número que portava encartat un plànol de Moià en què es reconstruïa com era la vila en 1839 per mostrar els efectes devastadors de la crema. Doncs bé, Florenci Colet va tenir accés al plànol abans de la seva publicació i ens notificà un error que hi havia detectat: la part inicial del carrer de l'Estany (l'actual avinguda de l'Escola Pia) la dibuixàvem tal com era en 1989, obviant que, quan es construí la carretera de l'Estany (durant la dècada de 1880), s'hagué d'ensorrar la casa que havia estat del metge **Amigo**, situada entre el mig de l'actual carretera i el que després fou el taller metal·lúrgic de cal Grau.

L'anècdota, que m'ha vingut a la memòria en conèixer la mort de l'amic Florenci, ens il·lustra sobre el seu tarannà: era un home de gran memòria. Una memòria que, encara que soni a broma, li arribava precisament fins a l'any 1839 i la Primera Guerra Carlina (i àdhuc fins a la guerra del Francès!). I és que Florenci Colet havia pogut —i sabut— escoltar durant la seva infantesa i joventut persones grans que, si bé ja no havien viscut aquests fets de cent cinquanta anys enrere, sí que ho havien sentit a explicar de primera mà als seus pares.

La relació amb Colet es féu més estreta quan es convertí en un dels principals col·laboradors —juntament amb Manel Alsina i Salvador Farràs— en la confecció de la història gràfica *Moià, 1875-1936: la vida d'un poble en imatges*. Ja sigui per conèixer-ho de primera mà, ja sigui per identificar edificis desapareguts o per la facilitat de recordar

fisionomies de convilatans, la seva ajuda fou d'un gran valor a l'hora de poder documentar moltes de les imatges publicades. Des d'aleshores la memòria del Florenci m'ha servit per a contrastar dades, tant per als comentaris de les fotografies dels calendaris de *Modilianum* com per als articles històrics de temàtica més contemporània.

Però en Florenci Colet també tingué l'habilitat de posar per escrit una part important dels seus records sobre el passat moianès. Fou, sobretot, a partir de 1978 i a les pàgines de LA TOSCA, revista de la qual es convertiria en un dels col·laboradors més assidus. Prèviament, a inicis de la dècada dels cinquanta, ja hi havia publicat algun article puntual sobre temes de moral cristiana. A més, de l'any 1934 i de les pàgines del *Butlletí* data el seu primer article conegut, dedicat a dos sermons quaresmals pronunciats pel P. Francesc Sagrera, de qui Colet fou deixeble. Tots aquests articles foren recollits l'any 2005 en una edició particular que porta per títol *Dels meus records*. Fora d'aquest recull sobresurten dos grans apartats de l'obra editada per LA TOSCA *Moià, d'ahir a avui: records històrics d'una quarantena de moianesos*. Són «Efemèrides religioses (1900-1990)» i «El curs de l'any religiós» i, si ambdós són el més clar exponent de com la religió i els costums relacionats amb el calendari litúrgic constitueixen el principal tema d'interès de Colet, els dos apartats tenen un tractament ben diferenciat: el primer és un treball d'investigació i recopilació de dades, mentre que el segon és el més pròpiament memorialístic, el gènere que conreà amb més assiduïtat.

La temàtica religiosa també es troba present de manera abundant en els articles apareguts a LA TOSCA: sobre les festes de Sant Joan Evangelista, Sant Sebastià o Sant Josep, el Dijous Sant, el

novenari, el santuari de la Tosca, el Casal, l'Acció Catòlica, les administracions i les confraries, etc.

Un altre grup d'articles se centra en alguns oficis i maneres de treballar. Són els que dedicà a la teuleria del Pla-romaní, els ordinaris de Moià a Barcelona, l'aprenentatge a Moià fins a la tercera dècada del segle XX, els farmacèutics i la fàbrica de la Central.

Finalment, encara hi ha articles que tenen un interès de caràcter més «polític», com poden ser alguns dels que presenten «records» més reculats, com els relacionats amb la guerra del Francès, l'afer de les Marededéus o la Crema de Moià. Ja de la seva època, és d'un gran interès l'article doble «Les eleccions de l'any 1919» (publicat el març i l'abril de 1979, coincidint amb les primeres eleccions dels nous ajuntaments democràtics), que, juntament amb «Una anècdota de l'any xeix», ens il·lustra sobre el caciquisme, les tupinades i el comportament electoral del Moià de finals de la Restauració, poc abans de l'adveniment de la dictadura de Primo de Rivera. •

Malauradament, Florenci Colet i Bach no es volgué prodigar mai en els records relacionats amb la darrera guerra civil. Un article per als números especials dedicats a la guerra que la revista *Truc* publicà en 1982-1983 és la seva principal aportació. A LA TOSCA només hi trobem la remembrança de l'afer de l'òliba que féu tocar les campanes emmudides del campanar el dia de la Festa Major de 1936 i la ressenya crítica del llibre de records d'Andreu Ros i Roca. Tot i que no defugia de parlar d'aquests temes —recordo que tenia molt presents els Fets d'Octubre de 1934—, sempre es resistí a deixar-ne testimoni per escrit.

Jaume Clara i Arisa

NOTICIARI

LLEURE I CULTURA

El diumenge dia 3 de maig, a les sis de la tarda, es va disputar un partit de futbol (categoria Segona Territorial) entre el CE. Moià i el C.F. Olímpic la Garriga.

El dissabte dia 9 del mateix mes, a les nou del vespre, va tenir lloc a l'auditori de Sant Josep un concert de trombó (Santi Novoa) i piano (Ramon López), organitzat per Joventuts Musicals.

El diumenge dia 10 es realitzà una altra de les excursions mensuals matinals pel Moianès que organitza Rivendel (vegeu-ne la crònica detallada en aquest mateix número). Simultàniament, al pavelló poliesportiu tenia lloc el VII Campionat Infantil de Judo Vila de Moià.

El dimecres dia 13, al Club de Golf de Montbrú, Trofeu Golf i Botifarra.

El divendres dia 15 la pagesia va celebrar la festa de Sant Isidre. A dos quarts de deu del matí, botifarrada al pati de la cooperativa Agropecuària del Moianès. A dos quarts de dotze, benedicció de tractors davant el temple parroquial. A les dotze, missa en honor del sant.

El diumenge dia 17 a les set de la tarda, a l'auditori de Sant Josep, «Hole in the wall II».

El dissabte dia 23, al Club de Golf de Montbrú, I Trofeu Patrocinadors Golf Moià. A dos quarts de sis de la tarda, a la plaça Major, espectacle d'animació infantil amb «Ai Carai!», organitzat per Moianès Solidari com a «Festa del comerç just i la banca ètica». Al vespre, a l'auditori de Sant Josep, actuació de la Coral de Moià, conjuntament amb la Coral de Tona.

Per al dissabte dia 30 de maig a les quatre de la tarda hi havia prevista la Segona Cursa Ciclista Sènior Master 30 (Campionat Provincial i Trofeu Vila de Moià), amb arribada i lliurament de trofeus a la plaça de Catalunya.

SETMANA DE LA PREHISTÒRIA

Com cada any a principis de maig, va tenir lloc a Moià una Setmana de la Prehistòria.

Per una banda, del dilluns dia 4 de maig al divendres dia 8 del mateix mes es va fer al Parc Prehistòric de les Coves del Toll el VIII Mercat Escolar de la Prehistòria, amb activitats, de les nou del matí a les tres de la tarda, per a escolars: pintura corporal, talla de sílex, reproducció de foc, llançament amb arc o amb propulsor, ornamentació, menjar prehis-

Un taller del Mercat Escolar de la Prehistòria (foto de F. Fargas)





Dansa dels
gegants «pre-
històrics»
(10 maig, foto
de M. Alsina)

tòric, tatuatge, instruments musicals, art, etc., i visita guiada a les coves del Toll.

Per altra banda, el dissabte dia 9 a les sis de la tarda, al parc municipal de Moià, es va presentar el llibre *Els nostres orígens*, de Margarida Genera i Monells i il·lustracions de Julià Serra, a càrrec del Dr. Andreu Pocoví i Juan, acte completat amb un berenar. L'endemà, diumenge dia 10, de les deu del matí a les tres de la tarda va tenir lloc al parc municipal de Moià el XII Mercat de la Prehistòria. Enguany el temps hi va acompanyar i es pogueren fer totes les activitats previstes: una quarantena de tallers relacionats amb la prehistòria, escorxada d'un porc senglar amb bifaços de sílex, VII Trobada de Museus i Coves relacionats amb la Prehistòria, etc. Malgrat la retallada en el pressupost, el mercat va tenir molt èxit, calculant-se que hi van passar prop de deu mil persones.

TRENTA ANYS DE DEMOCRÀCIA MUNICIPAL

El dissabte dia 16 de maig a Moià es va celebrar el trentè aniversari dels ajuntaments democràtics (1979-2009).

De les onze del matí a la una del migdia es van fer visites guiades a la casa de la vila (Can Rocafort).

A tres quarts de set de la tarda va sortir una cercavila des de l'ajuntament fins a l'auditori de Sant Josep, on tingué lloc, tot

seguit, l'acte institucional, amb la intervenció de Sebastià Ubasart i Serra (primer alcalde democràtic), Josep Montràs i Rovira (alcalde actual), antics regidors de tots els partits polítics municipals i una conferència de Jaume Sobrequès i Callicó (historiador i polític).

CONSORCI DEL MOIANÈS

El dimarts dia 19 de maig va tenir lloc al castell de Castellterçol la presentació de la campanya gastronòmica «Tasta'm», que té com a finalitat incrementar la presència dels productes de qualitat del Moianès als restaurants de la comarca. Hi van assistir una setantena de persones. L'acte començà amb la visita a un conreu ecològic a cura de Jaume Illa, continuà amb una visita a la fàbrica de pastes La Moianesa, prosseguí amb una conferència del gastrònom Pep Palau al castell de Castellterçol, on també es presentà el nou logotip del Consorci (que s'ha renovat després de quinze anys) i acabà amb un dinar-tast a l'aire lliure.

Recordem que el Consorci del Moianès va desenvolupant, d'abril a juny d'enguany, una sèrie de cursos, tallers i conferències sota el lema «Forma't al Moianès». Per a més informació: Can Carner, Joies, 11-13, Moià, tels. 93 830 14 18 i 93 820 80 00, i c/e cmoianes@diba.cat.

ENTITATS

La Cultura de la Dona va organitzar una sèrie d'activitats durant el mes d'abril: el dia 23 al matí, a la baixada del Mestre, venda de roses a benefici de la llar dels Avets; el dia 25 a les sis de la tarda, a l'Ateneu, berenar i festa *country*; el dia 27 a la tarda, a l'Hospital-Residència, missa en honor de la Mare de Déu de Montserrat.

La Coral de Moià va actuar el dissabte dia 25 d'abril a l'església parroquial de Cerdanyola del Vallès, juntament amb dos cors de l'esmentada població. Els cantaires moianesos eren dirigits per Ferran Miró i acompanyats al piano per Pepa Roldan.

El Patronat de l'Arbre Fruiter va organitzar, els dies 7 i 17 de maig, plantades d'arbres en testos a les escoles de primària de la vila.

El Club Esportiu Moià va convocar assemblea general ordinària per al dia 30 de maig, a Can Carner. La mateixa entitat comunica que la seva piscina estarà oberta del 20 de juny al 6 de setembre.

El GEMI va organitzar, per al diumenge dia 31 de maig, una excursió per la serra de Busa.

El Casal va convocar assemblea anual ordinària per al dia 5 de juny, a Can Carner.

FELICITACIONS

Marc Mas i Sors, estanyenc resident a Moià, juntament amb la seva muller, Marciana Armadans i Monsech, han completat un trencaclosques gegant del mapamundi, format per 18.250 peces. Hi han esmerçat un total de quatre anys. Bo i felicitant-los per la gran paciència, publiquem la fotografia del puzzle i els seus autors



El 29 d'abril es va fer un examen als alumnes de sisè de primària de tot Catalunya. Doncs bé, el text de comprensió de català era un article de divulgació publicat dins la revista *Cavall Fort* i signat per Maria Àngels Petit i Mendizàbal, persona molt vinculada a Moià. La felicitem.

El 2 de maig es disputà a Arratzu (Biscaia) l'Euskal Copa, una cursa de muntanya amb participació d'equips d'arreu de l'Estat espanyol. Doncs bé, l'equip guanyador comptava amb dos atletes moianesos: Xavier Valldeoriola i Eduard Alboquers. També els felicitem.

El 10 de maig van celebrar les noces de diamant (seixanta anys de casats) els esposos Sebastià Ubasart i Maria Pedrals, amb una missa a l'Escola Pia (on es van casar el 9-5-1949) i un dinar familiar. Igualment els felicitem.

NOU ESTABLIMENT

La masia de les Closanes, que es remunta al segle XIV i que recentment ha estat restaurada, ofereix servei de turisme rural. Situada prop de les coves del Toll, té el telèfon 638 732 673, la pàgina web www.lesclosanes.com i el correu electrònic info@lesclosanes.com. Els desitgem èxit.

CRISI MUNICIPAL

De la crisi municipal, sorgida recentment a Moià i que en el moment de redactar aquesta nota encara no està resolta, el lector de LATOSCA pot seguir-ne les diferents fases repassant el nostre habitual apartat de «Publicacions».

MISCEL·LÀNIA

El dimarts 5 de maig al matí va venir a Moià, a la plaça de Sant Sebastià, l'Oficina Mòbil d'Informació al Consumidor.

El divendres dia 8 de maig al vespre, a Can Carner, hi havia una convocatòria a conèixer les danses tradicionals de Moià i a ballar-les.

Els dies 16 i 17 de maig, a Sant Feliu de Codines, es va celebrar la XIV Fira del Rellotge, amb participació de material moianès.

L'Ajuntament de Moià ha difós uns tríptics informatius sobre la «Integració tarifària».

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Carlota Fondevilla i Vila, filla de Pedro i de Florinda, dia 20 de març, a Barcelona.

Maria Casas i Rubió, filla d'Albert i de Iolanda, dia 31 de març.

David Gonzalo i Melo, fill de Martha i de David, dia 6 d'abril.

Mia Purí i Gonzalez, filla de Josep Maria i d'Anna, dia 14 d'abril.

Ferran Vilà i Alcoceba, fill de Jordi i de Núria, dia 2 d'abril, a Santa Maria d'Oló.

Roger Tuneu i Ramírez, fill de Josep i de Maria José, dia 22 d'abril.

Joel Díaz i Garcia, fill de Daniel i de Maria del Carmen, dia 22 d'abril.

Joel Ruiz i Cid, fill de Jordi i de Mònica, dia 23 d'abril.

Olga Sala i Jiang, filla de Josep Anton i de Xiuyun Jiang, dia 7 de maig.

Iona Gómez i Bover, filla d'Eduard i d'Imma, dia 10 de maig.

Joel Gros i Marsinyac, fill de Francesc i de Meritxell, dia 12 de maig.

L'enhorabona als venturosos pares.

Casaments

Albert Pascual i Varela, de Barcelona, amb Judit Armadans i Martínez, de Moià, dia 16 de maig, a Santa Maria de l'Estany. Felicitem els nuvis.

Defuncions

Pepeta Bujons i Salada, de vuitanta-quatre anys, vídua de Josep Solà i Clara, dia 17 de maig.

Josep Dorca i Tenas, de setanta-dos anys, vidu de Maria Romeu i Armadans, dia 21 de maig.

Antoni Juncadella i Tuneu, de vuitanta-set anys, vidu de Roser Queralt i Anfruns, dia 23 de maig.

Florenci Colet i Bach, de noranta-sis anys, vidu de Paquita Solà i Carol, dia 20 de maig.

Al cel sien. Donem el condol als seus familiars.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Els qui vulguin donar-nos articles, notícies o altre material per al pròxim número han de fer-nos-ho arribar abans del dia 5 de juliol, en què tancarem l'edició. Demanem que hom ens informi d'esdeveniments com naixements, casaments, defuncions esdevingudes fora de Moià, finals de carrera, festes familiars, activitats d'entitats, etc. Agraïrem també que els encarregats de repartir programes per les botigues i cartelleres ens en deixin un exemplar a la nostra bústia de Can Carner (on també hom pot dipositar la correspondència adreçada a LATOSCA). Gràcies.

Així mateix, valdria la pena que els subscriptors ens informessin dels canvis de domicili o de titularitat de la subscripció, a fi d'evitar extraviaments dels exemplars que enviem per correu.



Per a dents
més blanques

DENTIBLANC

El dentífric amb extracte de papaia,
d'ènèrgica acció emblanquidora.

DENTS NETES,
BLANQUES I
BRILLANTS



Demani consell farmacèutic.